

Izhaja vsak torek in soboto v ledno ob 11. uri popoldne za mesto ob 3. uri popoldne za deželno. Ako pale nata dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemani ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četletno 2 K.
Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Solskih ulicah in Jellersitz v Namskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v «Narodni tiskarni», ulica Vettorini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo «Gorice». Oglasi se računajo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Zgodovina avstro-ogerskih nagodb.

Danes, ko se v tretje obnavlja nagodba med to- in onostransko državno polovico, bode gotovo zanimalo naše čitatelje izvedeti, kako je nastala prva nagodba med obema državnima polovicama leta 1867.

Prvo znamenje, da se utegejejo pričeli taki razgovori z Madjari, je bila demisijska grofa Belcredija 7. februarja 1867, dočim so bile že meseca maja 1866 pred avstrijsko-prusko vojno in potem takoj zopet po vojni neke skupne konference v to svrhu. Še pred to vojno je ogerska zbornica imenovala poseben odbor, ki je po inicijativi starega Deaka izdelal predlog, v katerem je bilo natančno označeno, katere državne posle naj skupno opravljata Avstrija in Ogerska. Po vojni je znani minister Beust meseca decembra 1866 prišel v Budimpešto na razgovor z Deakom. Beust je o tem svojem obisku igral komedijo in se prikupil Madjarom s tem, da je po javni ulici hodil v običajni čepici in ne v cilindru, ki je bil v očeh madjarskih prenapetežev preustavoveren klubok.

Dne 7. februarja 1867, t. j. uprava na dan demisijske grofa Belcredija, prišel pa je Deak na Dunaj, da predloži vladarju predlog o skupnih poslih. Dne 8. februarja sprejel ga je vladar v avdienci ter podpisal predloženi mu predlog in razpravljaj z Deakom o ustrojenju prvega ogerskega ministerstva.

Od 16. do 23. februarja proglašanih je bilo več kraljevih reskriptov, s katerimi so bili potrjeni temeljni zakonski člani ogerskega zbora od l. 1848 ter je bila Ogerski vrnjena njena stara ustava. Dne 18. februarja imenoval je vladar grofa Julija Andrassyja za ogerskega ministerskega predsednika in mu poveril sestavo novega ogerskega ministerstva. Dne 10. marca je začelo to ministerstvo svoje delovanje, a 13. istega meseca položili so vsi ogerski ministri prisego v roke vladarjeve.

To novo ogersko ministerstvo je začelo takoj razgovarjati se z avstrijskim ministerstvom o nagodbi, katero je Andrassy imel predložiti ogerskemu, Beust

pa avstrijskemu parlamentu v potrjenje.

Že 30. marca naložil je ogerski finančni minister grof Lonyay (oče grofa Lonyaya, soproga nadvojvodinje Štefanije) vsem ogerskim davčnim uradom da ne pošiljajo več denarja v c. centralno blagajno na Dunaj.

V ravno tem času se je izvršila preuredba avstrijskega ministerstva. Najvažnejša naloga v nagodbenih pogajanjih je pripadla finančnemu ministru. Za tega ministra je bil imenovan baron Becke, večletni predsednik finančnega ravnateljstva v Lvovu, potem pa sekcijski načelnik pod ministrom grofom Larisch-em. Ta baron Becke bil je spreten uradnik in zajedno pokoren vsakemu migljaju z dvora. V Avstriji ni baš v najboljšem spominu njegovo ime, ker današnji cislajtanski (tostranski) državniki in politiki pripisujejo samo njemu v greh, da je bila prva nagodba med Avstrijo in Ogersko sklenjena tako, da so na tostransko polovico pripadla prevelika bremena v finančialnem pogledu.

Dne 8. junija 1867 je bilo v Budimpešti slovesno kronanje cesarja Franca Jožefa kot ogerskega kralja z največjim sijajem. Poleg vladarja samega pa je bil junak tega dneva — minister Beust Madjarji (seveda največ judje) so ga slavili kot svojega dobrotnika. Kaipak za razkorjenje v dve polovici je bil potreben in o z e m e c, in to je bli Beust, — Prus. Nobeden domačih državnikov ni imel toliko mrzle krvi in poguma, da bi se bil odločil za to usodepolno operacijo.

Proti koncu meseca junija 1867 pričeli so člani avstrijskega in ogerskega ministerstva razpravljati o finančnem delu nagodbe. Dne 3. julija bili ste izvoljeni obe kvotni deputaciji, ki sta se dne 7. istega meseca konstituirali vsaka za se na Dunaju.

Dne 13. istega meseca predlagala je ogerska deputacija, da Ogerska plača 25, Avstrija pa 75 odstotkov za skupne troške. Ta predlog je avstrijska deputacija seveda odbila.

Zatem so se vršile skupne konference obeh deputacij, a še le 26. avgusta doseženo je bilo sporazumljenje v tem,

Gledé goriškega gradu se v neki listini omenja ondotna palača (in palacio castru Goricie) (št. 19), v neki drugi pa tamošnja nova soba (in castro Goricie in camera nova) (št. 4).

Pogostoma se v listinah navaja goriški trg (in mercato Goricie) (št. 12, 18, 23, 28), katerega nam je iskati tik goriškega gradu tam, kjer je sedaj kakih 20 hiš „Na gradu“. Na tem trgu je bil javen prostor (plaza, platea communis, forum) (št. 20, 23, 1). Tik njega je bila loža (sub loga fori) (št. 36). V tem delu Gorice je bila občinska hiša (domus communitatis) (št. 12, 23). Tudi je bilo tu gostišče (hospicium) Antona Tuska (št. 28) ter mnogo hiš, tako n. pr. hiša žida Monissacha (št. 1), nekega Gerussija (št. 9, 13, 16), nekega Merliška (št. 35) itd. Tu so prebivali goriški tržani (cives), kakor Odolrik Vodopivec (št. 20, 24), Matej, sin Budigojev (št. 37), Sabadin (št. 23) Tomažut (št. 28) in drugi.

Pod gradom je bila vas (villa) Gorica (št. 13, 15, 20, 26, 32, 38) nekako tam, kjer je sedaj stolna cerkev z bližnjo okolico. Tu sta bili dve pokopališči, eno pri veliki cerkvi (cymiterium maioris ecclesie sub Babulum) (št. 32),

da se kvota odredi na deset let in to na podlagi izravnih dohodkov, vplačanih od l. 1860 do l. 1875 v obeh delih monarhije. Razun tega se imajo vse carinske pristojbine porabiti za pokritje skupnih stroškov. Ta dogovor pa je imel dobiti pravno moč še le tedaj, ko se obe vladi sporazumeta, koliko državnega dolga naj pade na jedno in drugo polovico monarhije.

V ta namen se je vršila 30. avgusta skupna konferenca avstrijskih in ogerskih ministrov pod predsedništvom samega vladarja. Lonyay je predlagal, da se proglašajo državni bankerot, da se tako zmanjša državni dolg. Temu so se pa uprli avstrijski ministri. Na to sta Becke in Lonyay sama o tem razpravljala v Vöslau-u. Becke je pri tem učinil to gorostasno neumnost, da je pri državnih dolgovih „pozabil“ na 80 milijonov goldinarjev, ki jih je dunajska banka posodila državi za obnovenje svojih privilegijev.

Kvotni deputaciji predložili sta za Avstrijo 69, a za Ogersko 31 od sto; a že drugi dan, 15. septembra, zjedini sta se obe vladi v tem, da na Avstrijo odpade 70, a na Ogersko 30 od sto. To sporazumljenje so takratni avstrijski humoristični listi označili z besedami: „Schwab zahlt, Ungar reitet“, čeravno je v istini „šwab“ pri plačevanju bil v manjšini, v večini pa so bili slovanski davkoplačevalci tostranske državne polovice. Zadnja skupna konferenca je bila 20. sept. 1867 leta.

Konečni dogovor sta podpisala oba finančna ministra 19. novembra. Tega dne je bil sestavljen tudi dogovor, da se naj bi denar za skupne stroške plačeval v mesečnih obrokih; ob enem je bila sestavljena tudi osnova trgovinske in carinske zveze med Avstrijo in Ogersko. Ločeno finančialno gospodarjenje je imelo pričeti 1. januarja 1868.

Vse zakonske osnove, nanašajoče se na nagodbo, sprejel je ogerski parlament 4. in 18. decembra, a avstrijski parlament 12. in 14. decembra in gosposka zbornica 20. istega meseca. Dne 22. decembra je sledila cesarjeva sankcija.

drugo pa pri mali cerkvi (cimiterium ecclesie minoris) (št. 15). Tudi v vasi Gorici se omenja javen prostor (platea in villa Gorizie super Bololos) (št. 10). Neki drug prostor v vasi se je zval „Tanela“ (št. 19, 20). V cerkvi sv. Hilarija in Tacijana je bil en oltar posveščen Materi božji. V tej cerkvi se je nahajala podoba sv. Antona; na posebnem mestu je ležalo božje truplo (št. 38).

V goriški okolici, kolikor je je spadalo pod Gorico (pertinentia), naj navedem prostor za gradom (post castrum) (št. 37) ter prostor pred vrati (ante portam) (št. 37), dalje Travnik (št. 37), Mukro na brihu Grčini (št. 40), Olbart (št. 37) in hrib Škofljo (št. 13, 15).

Prvotni prebivalci v Gorici so bili brez dvoma Slovenci. Lahko bi trdili, da vas Gorica je bila nedaj prav tako slovenska, kakor vas Solkan, kamor so hodili Goričani k maši in k pridigam, ko še niso imeli svoje fare. V 14. stoletju so v Gorici živeli Odolrik Vodopivec (št. 13, 15, 20), Žvan Zlatolasec (št. 20), Zenegoy (Šinigoj) (št. 12, 13), Budigoj (št. 37), „Janes“ (Janez) (št. 14), „Jori“ (Jurij) (št. 15), Aniza (Anica)

In tako se je porodila avstro-ogerska nagodba, katere tretja obnovitev dela toliko preglavic obestranskim ministrom in politikom, — tako da bode mojali smatrati za pravo čudo, ako nagodba v tretje pride do rešitve. Ako pa se tudi z vsemi napori izvrši v tretje, je jako dvomljivo, ali se nagodba obnovi v — četrti. Mnogi — zlasti nemški politiki so sploh nasprotni nagodbi. Nedavno je Vsenemec Prade na nekem shodu v Jičinu na Češkem dejal, da je vsaka obnovitev nagodbe le dobrodošlo sredstvo Čehom, da vsakih 10 let izsilijo od vlade nebroj koncesij za se. No, ako se je nagodba sploh rodila v znamenju nasilstva proti ogromni večini avstrijskega prebivalstva, potem je pač naravno, ako se ob vsakočasni obnovitvi isti Slovani nekoliko odškodujejo — na jezo pangermanov!

Politični pregled.

Dr. Körber in parlamentarne stranke

Ministerski predsednik dr. Körber je pisal načelnikom raznih državnostranskih strank, ter jih pozval, naj mu imenujejo imena zaupnikov, s katerimi bi se potem spuščal v dogovore glede predstoječega parlamentarnega delovanja. V prvi vrsti so pač Čehi in češki Nemci, med katerimi bode poskusil načelnik avstrijske vlade najti kak modus vivendi. V ta namen pridejo že v torek k ministerskemu predsedniku dr. Körberju naj prej češki zaupniki, potem pa nemški. V torek pa se ne bo vršilo med vlado in strankama nobeno pogajanje, marveč dr. Körber izroči ta dan zaupnikom obeh strank le svoje načrte, po katerih, naj bi se doseglo tako sporazumljenje med strankami, ki bi omogočilo redno državnozbornsko delovanje in sicer v prvi vrsti sprejetje avstro-ogerske nagodbe, ako se ista med vladama dožene. Kolikor češki, tolikor tudi nemški politični krogi pa si ne obetajo posebnega ugodnega uspeha od teh nameranih dogovorov. Čehi vstrajajo pri svojih zahtevah po notranjem uradnem češkem jeziku in po češkem vseučilišču v Brnu. Nemci pa pravijo, da vlada ne sme ugoditi tem češkim zahtevam, in dostavljajo, da se bode dalo z njimi še le takrat dogovoriti ko vlada postavnim potom uveljavila nemški jezik kot državni jezik. Tako stoje stvari danes. Ali bodo te dve stranki od svojih zahtev odnehali, o tem pa nas pouči bližnja bodočnost.

(št. 37), tedaj osebe, katerih imena so bila slovenska. Med domače ljudstvo so se začeli seliti tujci, ki so dohajali iz raznih krajev, tako je prišel Lippus iz Čedadu (št. 1), notar Zambonus iz Belluna (št. 6, 9, 10, 12—16, 19), tkalec Warnerius iz Karnije (št. 14), rodovina Orzonceev iz čedadске okolice itd.

Število goriških prebivalcev v 14. stoletju ni moglo biti neznatno. To se da sklepati iz tega, ker je bilo v Gorici v tistem času po več duhovnikov in dvoje pokopališč. V neki listini iz leta 1351. se razen župnika Ritzharda tudi navajajo duhovniki Matija, Herman in Marka (št. 32). Leta 1400. je v Gorici živel vikar Ivan Gerlachus (št. 40). Izmed raznih dostojanstvenikov in obrtnikov, ki so v 14. stoletju živeli v Gorici, so v registih omenjeni vicedom Gregor iz Dornberga (št. 39), sodnik Roland (št. 36), notarji Zambon, magister Jakob (št. 26), Ulrik (št. 19, 23, 24, 27, 29, in Ivan Tomasutti (št. 35), pretor Nikel (št. 13), kovač Orvecel (št. 14), tkalec Warnerij (št. 14), čevljar Jakob (št. 37), kuhar Sifrid (št. 19) itd.

Razen Gorice se v rečenih registih navajajo tudi razni drugi kraji po Go-

LISTEK.

Iz arhiva grofa Sig. Attemsa v Podgori.

Pod tem naslovom je v letošnjih Izvestjih Muzejskega društva za Kranjsko natisnjenih štirideset regestov, katere je tukajšnji profesor dr. Fr. Kos sestavil na podlagi listin iz 14. stoletja, ki mu jih je blagovolil imenovani grof izročiti v porabo. V naslednjih šestih Izvestjih pridejo na vrsto regesti, ki pojasnjujejo 15. in 16. stoletje v domači zgodovini.

Ti regesti, ki so že v Izvestjih natisnjeni, se nanašajo skoraj izključno na zgodovino Goriškega, posebno pa na zgodovino mesta Gorice. Da je temu tako, razvidno je posebno iz notic o Gorici, katere se nahajajo na 66. in 67. strani omenjenih Izvestij. Ne bode odveč, da jih tu še enkrat priobčimo. V oklepih navedene številke nam kažejo, v katerem regestu nam je iskati to ali ono. Na rečenem mestu čitamo:

Kar se tiče Gorice, lahko rečemo, ako se oziramo na natisnjene regeste, da nam je za 14. stoletje treba razločevati štiri njene dele, namreč grad (castrum), trg (mercatus), vas (villa) in okolico (pertinentia).

Obstrukcija v ogrski poslanski zbornici.

Košutovci v ogrskem parlamentu so že v četrtkovni seji jasno pokazali, da bodo z vsemi silami nasprotovali nagodbi, ki sta jaskleneli avstrijska in ogrska vlada, ter da se ne bodo strašili nobenih sredstev, da isto preprečijo. Sedaj javlja neki dunajski list, da je to potrdil tudi neki voditelj Košutove stranke ter napovedal naravnost obstrukcijo. Dotični poslanec je izjavil dopisniku dunajskega lista „W. Mittagsztg.“ mej drugim to-le: „Stranka ve za gotovo, da se vladar strinja s stališčem dr. Koerberja in da poslednjega tudi izdatno podpira zunanji minister grof Goluhowski. (Szell je, kot znano, to trditve ovrgel.) Radi tega mora poseči Košutova stranka po najskrajnejih sredstvih. Proglasila bo javno obstrukcijo in je v to svrhu že tako organizirana, da lahko vstraja do skrajnosti. Mi ne smemo izpustiti iz rok tako ugodne prilike za odpravo dualizma in smo trdno prepričani, da se nam sedaj posreči ta načrt.“

Spor med madjarskimi in italijanskimi dijaki.

V jeseni se je imel vršiti v Budimpešti internacionalni dijaški kongres „Corda Fratres“. Po pravilih tega društva postane lahko dijak koje si bodi narodnosti ud tega društva in imajo dijaki raznih narodnosti pravico ustanovljati društvene podružnice. K temu društvu so pristopili poleg madjarskih dijakov tudi rumunski in so hoteli ti slednji ustanoviti posebno podružnico. Ali Madjari so se temu protivili in so hoteli, da bi rumunski dijaki skupno z madjarskimi otvorili jedno podružnico. V to zahtevo madjarskih dijakov pa ni hotel privoliti društveni predsednik, ki je Italijan. Ta spor pa se je imel rešiti na kongresu, ki se je imel letos vršiti v Budimpešti. Zdaj pa se je začela gibati poleg Rumunov tudi učeča se mladina družih na Ogrskem živčih narodnosti, namreč gibati so se začeli tudi Nemci in Slovaki. Iz Beča se je oglasilo k društvu 150 slovaških dijakov, ki so hoteli imeti v društvu tudi svoj poseben oddelek. Predsednik ni odbil te zahteve slovaških dijakov, je popolnoma utemeljena v društvenih pravilih. Vsled tega je nastal med Italijani in Madjari prepir, ker so Madjari odločno zahtevali, da morajo dijaki vseh na Ogrskem prebivajočih narodnosti veljati v društvu za Madjare, Italijani se pa niso hoteli udati tej madjarski krivični zahtevi, in tako ni prišlo do kongresa v Budimpešti, marveč se je vršil isti v Benetkah.

General Ignatijev Čehom.

Češki poslanec Klofač se je tudi udeležil bolgarskih slavnosti pri Šipki. Pri tej priliki je prišel v dotiko in v razgovor z ruskim generalom Ignatijevom. Ko je nanesel govor tudi na Češko-Nemško vprašanje, je pripomnil Klofač generalu, da je boj z Nemci huji, nego boj s Turki, kjer ti poslednji ne jemljejo nikomur jezika in vere. Na to je začel pripovedovati Ignatijev o nekem razgovoru, katerega je imel svoj čas z bogatim bosenskim mohamedanom. Le ta da je rekel. Turki so mrtvim odsekali glave. Nemci pa živim tržejo srca in jezik. Sicer pa je menil grof dalje, morate si Čehi sami pisati cele kronike o svojih skušnjah z višo nemško kulturo. Proti pangermanizmu morete nastopiti le s

riskem. Blizu Gorice je Solkan, kjer je živel v začetku 14. stoletja neki Pe-regrin kot fevdnik goriškega grofa Henrika (št. 4). Dalje se omenja Wuling, sin rajnkega Friclina iz Solkana (št. 24). Tudi Orzonci so imeli v Solkanu nekoliko posestev (št. 38). V Pevmi so živeli v tem stoletju plemenitaši Oton (št. 15), Friderik (št. 24) in Pilgrim (št. 29).

V registih se omenjajo razne vasi po Brdih, kakor Biljana (št. 2, 32), Kozana (št. 27), Cerovo (št. 5, 7, 11, 35, 36), kjer so v Dolenjem Cerovem pod velikim orehom sklepali pogodbe in pisali listine, Vipolže (št. 5, 11), Medana (št. 8), Dobrova (št. 8, 23, 27), Barbana (št. 29, 33), Senožeče (št. 11), Figovica (št. 29), Lazna (št. 8) in Kozbana (št. 33). — V vznožju Brd se pa navajajo Kormin (št. 3, 4, 21, 39), Speša (št. 38), Kopriva (št. 27, 28, 38), Moša (št. 19, 36, 40) in Ločnik (št. 23).

Kar se tiče vasi po Vipavski dolini, se v registih nahajajo marsikatero zgodovinske notice o Prvačini (št. 6, 16), Vogrskem (št. 10), Mirnu (št. 14), Dornbergu (št. 39, 40), Rihenbergu (št. 1, 6), Vrtovinu (št. 6), Malovščah pri Gojačah (št. 16). Sv. Križu (št. 30) in Žabljah (št. 30, 38).

poudarjanjem slovanskega stališča. Mi Slovani smo demokratje, in nočemo vršiti nasilja nikomur, braniti pa moremo svoje. Ko se sporazumemo med seboj, bomo močni in se bomo upirali pangermanizmu. Raztolmačite Čehom, je zaključil grof Ignatijev, moje pozdrave. Vi imate med seboj ljudi, ki so tudi nas učili slovanstva.

Car in cesar Viljem obiščeta papeža.

V nasprotju z raznimi oficijoznimi poročili se javlja iz Rima, da bo ruski car šele po obisku nemškega cesarja pohitel v Rim, da pa oba vladarja počastita z obiskom tudi sv. Očeta v Vatikanu Glasom poročila je v tem oziru že vse določeno. Ob času obiska se nastanita oba v dotičnih poslaništvih ter se odtod podasta v Vatikan, kakor to zahtevajo dotični predpisi.

Macedonsko gibanje.

Dogodki zadnjih dni v Macedoniji prikazujejo Macedonsko gibanje v jako kritični luči. Ljudje, ki niso prijazni Slovanom in jih nič ne peče obupno stanje tega krščanskega ljudstva pod turškim jarmom, bi radi označili vse to gibanje kot delo navadnih roparskih čet. Ali kdor trezno zasleduje dogodke na Balkanu, ta vidi, da stojimo pred durmi splošne ustaje, katera se ne boče da'la potlačiti tako meni nič tebi nič. Ako je res, da je v Parizu živeči tjejniki macedonskega odbora Delinues zagojviljal, da naraste v kratkem času število ustašev nad 10.000 mož, potem ne boče imela Turčija opraviti z navadnimi roparskimi četami, imela bo posla z ljudstvom, ki je pripravljeno, ali si izvojevati svobodo ali pa umreti. In da niso Delinijuniseve besede prazna govornica, pričajo zadnja poročila iz Macedonije. Po teh poročilih prikazujejo se večje ustaške čete na vseh koncih in krajih Macedonije in ni ga skoro dne, da ne bi prišlo med njimi in med turškimi vojaki do spopadov, pri katerih ostanejo čestokrat zmagovalci ustaši. Tako čitamo n. pr. danes v nekem listu, da so ustaši vzeli Turkom pri nekem spopadu celo štiri topove. Kakor, rečeno v Macedoniji Turčija nima opraviti z navadnimi roparskimi četami, ampak opraviti ima z ustajo, ki boče danes ali jutri splošna.

Domače in razne novice.

P. n. gospodom naročnikom.

— Nastopili smo zadnje četrletje. Ob tej priliki prosimo naše gospode naročnike, ki se niso še odzvali z naročnino za tekoče leto, in mogoče še za prejšnja leta, da to kmalu storé. Ob enem prosimo tudi velecenjene somišljenike, da širijo naš list, ter nam pridobé še novih naročnikov. »Gorica« stane za četrlet leta le 2 kroni.

Za „Šolski Dom“ prejelo upravnistvo: bl. g. Anton Klančič, župan v Podgori 10 K; dr. Aleksij R. Rojic namesto venca preč. g. J. Pavlici 20 K.

Predsedništvo so plačali: tvrdka Saunig in Dekleva v Gorici 10 K; Nekdo od svoje nagrade 25 K 91 h; Mat. Primožič, sodni svetnik v Tolminu 20 K;

Dalje čitamo o Štivanu pri Devinu, kjer je bil leta 1323. neki Ivan za vikarja (št. 7). Blizu Štivanja so Jamlje. V ondotni okolici blizu doberdobskega jezera je leta 1325. mirenska cerkev imela nekoliko posestev (št. 14). Ne daleč od tam v vznožju Krasa se omenjajo Tržič (Newmarch) (št. 38), Ronki (št. 38), Vermeljan (št. 1, 38), Redipuglia (št. 38) ter Št. Peter pri Soči (sand Peter pey der Isnicz) (št. 38).

V sezanskem okraju sta vasi Matavun in Škoflje, ki sta tudi omenjeni v imenovanih registih (št. 24).

Tudi nekateri kraji po severni Istri se navajajo v rečenih registih, tako v materijski občini Jelovica (št. 3), Padež (št. 3) in Hotičina (št. 4), dalje Javorje pri Podgradu (št. 38), potem pa tudi plemeniti gospodje iz Podgrada (št. 3, 9, 12, 24, 25, 29, 38), Kozljaka (št. 22), Raspora (št. 21), Momjana (št. 14, 34, 40) in Petrapilose (št. 3).

S temi vrsticami smo hoteli pokazati, kaj bi tisti, ki se zanimajo za domačo zgodovino, mogli dobiti v omenjenih registih, tiskanih v Izvestjih Muzejskega društva za Kranjsko. Kdor nima dotičnega zvezka, si ga lahko naroči, kajti celi letnik velja le dva goldinarja.

Mart. Černuta, župan v Logu 20 K; na rožnovensko nedeljo v Lokovcu zbrani duhovniki 10 K 53 vinarjev; mesto venca na grob nepozabnega dr. Jožefa Pavlice so darovali: Ivan Leben, kurat na Libušnjem 10 K (toliko tudi za Alojzijevišče); Janez Rojce, kurat v Biljah 8 K; Anton Bratina, vikar v Doberdobo 10 K.

Srčna hvala!

Zadnje delo dr. Jos. Pavlice.

— Ko je ležal dr. Jos. Pavlica na mrtvaškem odru izšla, je njegova knjiga: „Socialno vprašanje“, katero je še pred poldrugim mesecem sam popraviljal v Misurini v Italiji, kjer je po nasvetu zdravnikov iskal zdravja. To njegovo delo je za onim, ki je je priobčil v „Katoliškem Obzorniku“ leta 1899: „O bistvu kapitalizma“, gotovo najlepše in najpopolnejše. Knjiga je izšla v 400 iztisih. Cena, katero sem dobil po stroških v tiskarni in knjigovoznici, je 30 kr. ali 60 vinarjev. Dobiva se pri upravnistvu „Primorskega Lista“ v Gorici. Ako bi skupek presegel stroške, porabi se prebitek za prihodnje slovensko sirotišče.

Ker je knjiga: „Socialno vprašanje“ lepa oporoka vsega duševnega delovanja dragega brata dr. Josipa, upam, da jo bodo prijatelji in znanci pokupili do zadnjega iztisa, da se pokrijejo stroški in ob enem opomore tudi dobremu namenu. Dr. A. P.

Te ga pa nismo vedeli. — V predzadnji številki našega lista smo omenili nekega človeka pri „Soči“, kateremu se še vedno dela skomina po šampanjcu, katerega bi bil zastoj pil, ako bi se bila slovesno otvorila Vipavska železnica. V zadnji številki „Soče“ pa piše neki A. G., da je on tisti, katerega smo omenili mi in pravi, da je njegova skomina po „šampanjcu zastoj“ opravičena. Po njegovem mnenju sta gospoda Alfred grof Coronini in dr. Gregorčič izpolnila le svojo prokletno dolžnost, ako sta kaj storila za vipavsko železnico. Glavna zasluga za to železnico pa da gre njemu. To svojo trditev dokazuje s tem, da je že l. 1889 pisal o vipavski železnici ter da je kasneje tudi neke peticije tiskal v tej zadevi. In kdo naj si upa sedaj trditi, da bi drdrala vipavska železnica proti Ajdovščini, ako bi A. G. l. 1889 o njej ne pisal in bi kasneje ne tiskal nekaj peticij o tej zadevi? Mi tega do sedaj še nismo vedeli, zato smo pa delali A. G. krivico. Ker pa stojimo na stališču: Vsakemu svoje, rečemo naj še to le: Na prešli pustni Sokolovi maskeradi postavili so G. spominček, ne vemo za kake zasluge v Gorici. Zdej pa je prišla vrsta na Ajdovce, da postavijo na prihodnji pustni maskeradi v Ajdovščini A. G. spomenik in to v znak hvaležnosti, ker jim je priboril železnico.

Preskušnje za usposabljenje učiteljevanja na ljudskih in meščanskih šolah se bodo začele v Gorici dne 4. novembra t. l. ob 8. uri zjutraj. Prošnje treba uložiti dotični izpraševalni komisiji najkasneje do 20. t. m.

Nevarno bolan je častiti gospod Janez Marušič, vikar nabrežinski v pokoju, katerega so te dni prevideli. Bolnik šteje nad 80 let ter se priporoča v molitev.

Romanje na Sv. Goro. — Vkljub nenavadno slabemu vremenu — kajti deževalo je vso soboto od ranega jutra naprej in vso nedeljo, kakor bi iz škafalil, z majhnimi presledki — bilo je romanje kranjskih Slovencev na Sv. Goro na grob pokojnega kardinala Missie pretkelo nedeljo velikansko in veličastno. Do 2000 ljudij vseh stanov in iz vseh krajev kranjske dežele, katerim so se pridružili tudi Štajerci in Primorci, posebno Goričani, so vkljub neprijetnemu dežju in krajevnim težavam, poromali v svetišče M. B., kjer počivajo zemeljski ostanki moža duhovnika, ki si je znal pridobiti zaupanje in spoštovanje, kakor malokateri njegovih prednikov. Njegovi nauki so obudili med Slovenci novo življenje, katero zajema moči in kreposti na njegovem grobu. Začasni grob rajnika v cerkvi, ki je bil radi mokrote, katero so romarji seboj prinesli, vsa v vodi, bil je lepo okrašen. Tužno slavnosten, a ob enem vznesen in pozivljajoč govor je imel dr. Janez Krek, profesor bogoslovja iz Ljubljane.

Romarji so dospeli s posebnim vlakom na goriški kolodvor ob 5. uri in 25 minut zjutraj. Od tam so šli v nepretrganih vrstah v mesto, skoz Solkan in na Sv. Goro. Vipavska železnica je dospela kasneje, ob 6. uri in pol in je bila prvič polna v vseh svojih kotih radi velikega števila romarjev. Iz Bohinja in sosednjih krajev so došli romarji že prejšnji dan čez Bačo in Podbrdo; drugi zopet od drugod. Ob 4. uri popoldne so bili romarji večinoma že zopet v Gorici, odkodar so se odpeljali proti deveti zvečer. Vsem, ki so se udeležili tega romanja,

kakor tudi onim, ki so ga videli ali slišali o njem pripovedovati, ostane trajno v spominu. Naj bi krščanski duh, kateremu je rajni kardinal služil, zadobil po romarjih novo moč med Slovenci vseh dežel!

Potres. — V soboto zvečer ob sedmi uri in pol na večer je bil v Gorici kratek potres, ki se je prav dobro čutil.

Povodnji. — Po dolgih suhih dnevih meseca avgusta in septembra oglasil se je nekatere krate pohleven dež, a vedno v jako skopi meri. Z oktobrom je pa nastopilo jesensko deževje, ki se je nekatere krate premenilo v prave nalive. Tako je bilo prve in zadnje dni preteklega tedna, od ene do druge nedelje. Vstled tega narasli so potoki in hudourniki nenavadno ter valili svoje vode v Sočo in Vipavo, ki ste prekoračili svoje bregove, prepluli rodovitno polje ter napravili obilo škode na mnogih mestih. Zopet je odšlo mnogo rodovitne zemlje iz hribov in ravani v nenasitno morje; hribi pa kažejo vedno bolj očitno svoja rebra in zemlja v ravnini se tanjša, kjer ni odplavljena.

Knjige družbe sv. Mohorja so došle, in sicer se dobe za goriške ude pri cerkveniku stolne cerkve. Opozarja se stem č. ude, da blagovolijo prinesli s seboj letnino za prih. leto.

Bankovci po 100 K. — Z dvajsetim dnevom tekočega meseca oktobra pridejo v promet novi bankovci po 100 K. Ti bankovci bodo 15 mm daljši in 10 mm višji od sedanjih bankovci po 100 gl.

Novi voditelj c. kr. okrajnega glavarstva v Poreču. — Namesto okr. glavarja Lasciaca, ki je bil, kakor smo že poročali, imenovan za višjega policijskega svetovalca v Trst, pride v Poreč kot voditelj tamošnjega okrajnega glavarstva c. kr. namestništveni tajnik g. Ronner.

Čuden slučaj. — Zadnjič smo omenili, daje tržaško državno pravdnistvo zaseglo vse v Trstu izhajajoče liste, ki so priobčili brzojavko c. kr. korespondenčnega urada o burni seji v ogerškem parlamentu, v kateri je poslanec Barabas nedostojno napadel vladarjevo o. e. bo. V tej brzojavki so bili namreč navedeni doslovno nedostojni izrazi, katere je rabil poslanec Barabas. Ko je pa prišla v Trst uradna „Wierer Aberdpost“ čital je tržaški državni pravdnik rzojavko c. kr. korespondenčnega urada, katero je on v tržaških listih konfisciral, v dunajškem uradnem listu doslovno natisnjeno, ne da bi jo bilo dunajsko državno pravdnistvo konfisciralo. In kaj je storil na to tržaški državni pravdnik? Izdal je do dotičnih uredništev odlok, s katerimi jim naznanja, da se mu ni zdelo umestno predložiti svojo konfiskacijo deželnemu sodišču v potrjenje in da stoji zaradi tega konfiscirani iztisi listov dotičnim uredništvom na razpolaganje. Na ta način prišla so uredništva do velikih kupov papirja, v katere so lahko zavijala sir in poper. Stroške za drugo izdajo listov pa plača. — kdo?!

Isterska železnica in burja. — Na novi isterski železnici, ki pelje ob morju od Trsta do Poreča, se je moral, posebno med Trstom in Koprom, zaradi prehude burje večkrat ustaviti promet. Isterska trgovska zbornica se je zaradi tega pritožila pri ravnateljstvu državnih železnic. To pa je dalo trgovski zbornici razumeti, da nima pripravne posode, s katero bi se dala burja poloviti ter da ne preostaja dragega nego ustaviti na železnici promet, kadar je burja prehuda, ako se noče, da prevrne ista kak vlak v morje.

Še nekaj o Paternostovem samomoru. „Il Sole“ pove na uho laškemu podniku in „Piccolovemu“ šefredakterju dr. Preziosu: „Naj pomisli dr. Prezioso, da vdova in dve siroti vsak dan ponavljajo besede, katere je samomorilec izustil v največjem obupu. Dr. Prezioso je edini odgovoren za žalostni dogodek. Ali čuti vso infamijo svojega dela, ker je nadomestil pridnega in delavnega sotrudnika z dvema „regnicoloma“ samo radi tega, ker je bil pokojni tako nesrečen, da je znal tudi slovenski?“ — Pogreb je bil v četrtek ob 2. uri popoldne. Udeležba je bila velikanska; pogreba sta se udeležila tudi dr. Prezioso in „Piccolov“ odgovorni urednik Rocco. Kakor poroča „Sole“, ustavil je ta dva na vratih pokopališča neki visoki finančni uradnik z besedami: „Čudim se, da ne daste žrtvi niti sedaj miru; prosim spoštujte vsaj zadnjo željo pokojnikovo; ukazujem Vama, da se odstranita...“

Iz Istre se nam piše: Kdor želi imeti dobrega in poštenega istrskega vina, rudi mu z naslovi in pojasnili postrežejo g. G. Grašič v Bernu pri Pazinu, g. Slo-

ković v Sv. Petru pri Pazinu, g. Gržetič, župnik v Tinjanu ali g. S. Defar, načelnik v Tinjanu pri Pazinu. Ti gotovo poznajo istrske trpine, ki imajo dobro in pošteno vino. — Italijanska stranka rabi vsa mogoča sredstva, da ovira in ruši delovanje rodoljubne duhovščine in narodnih pravkov. Saj je znano delovanje Krstičevo in njegovih somišljenikov, kakor je n. pr. Venceslav Chrismanich recte Križmanič.

Štrajk v kamnolomih. — Delavci v kamnolomih v tržaški okolici štrajkajo že dva tedna. Večina lastnikov kamnolomov se je prepričala, da so bile zahtevne delavcev povsem upravičene, in radi tega je že drugi dan štrajka 10 lastnikov dovolilo, kar so zahtevali delavci, samo trije še ne. Značilno na tem štrajku je, da ga ne vodi soc. demokratje, temveč da so si delavci izbrali sami iz sobe odbor, ki vodi vsa akcije.

Kako se pri nas spoštujejo pogodbe. — Pod tem naslovom piše „Naša Sloga“: Naša vojna mornarica sklenila je z ladjedelnico „Stabilimento tecnico triestino“ pogodbo, vsled katere ne sme pri izdelovanju novih vojnih ladij rabiti delavcev iz tujih držav. Zdaj delajo tam oklopnico od 10600 ton. Pri tem delu dela eden tržaški tehnik po imenu Danielli in eden sam puljski po imenu Gorup. Vsi drugi so italijanski državljani. Zdaj prišel je pa poleg še eden Prus. Ko se je pogodba za izdelovanje oklopnice sklepala, je prejelo ravnateljstvo zavoda več načrtov, ki so bili vsi izdelani s heliografuro. Inženir Kellner, ki se nahaja danes na zabavnem potovanju, delal je toliko časa, dokler ni dosegel, da mu je vojna mornarica izposodila originalne načrte na platnu. Poleg tega pa je naročil tajno drugim, da mu izdelajo še druge originalne načrte na platnu. Seveda je priporočil vsem onim, kojim je dal izdelovati take originalne načrte na platnu, največjo tajnost. Ali odvisno je vendar od njih diskretnosti, da-li bodo to tajnost obdržali za-se, ali pa tudi ne. Med temi ljudmi se nahaja namreč tudi neki Diminich, ki je bil radi vohunstva že obsojen. Na podlagi teh novih načrtov zamoglo se je reproducirati heliografur, kolikor se jih je hotelo. Pa kakor da bi to ne zadostovalo, Kellner je posnel vse osnove nove oklopnice ter jih posodil svojemu prijatelju Knitorju, ki je na podlagi teh izločil sliko nove popolnoma oborožene oklopnice. Kako da dalje spoštuje ta zavod pogodbo z vojno mornarico, dokazuje dejstvo, daje te dni z izgovorom da ni dela, odpustil iz dela 30 tržaških delavcev, dočim je obdržal pri delu nad 50 ptujcev.

Čevljarji, učitelji v Istri. — V Sv. Vitalu, oddelek višnjanske občine, v okraju, kjer stanujejo izključno le Hrvatje, podučuje zdaj otroke, ker nimajo tam šole, neki čevljar Crivicich, to pa seveda v italijanskem jeziku. Tamošnje občinsko glavarstvo, ki se nahaja zdaj v rokah Italijanov, k vsemu temu molči in mogoče, da isto Crivicicha celo denarno podpira, saj velja tu poitalijančiti hrvaško deco, napraviti iz nje janičare, ki bodo, ko dorastejo, v prvih vrstah in najljubtejši se bodo borili za italijansko stvar proti lastnim bratom Hrvatom. Mi seveda se ne čudimo višnjanskemu občinskemu glavarstvu, ako ono k temu molči, ampak čudimo se šolskim oblastnjakom ki kaj takega trpe. Bili so slučaji, ko so ravno v istem okraju duhovniki iz zgolj krščanske ljubezni podučevali otroke hrvaških staršev v hrvaškem jeziku in sicer zastoj, ker ni bilo v dotičnem okraju nobene šole. Ali bila je tu na nogah koj e. kr. šolska oblast ter prepovedala duhovniku tak poduk. In vendar mislimo, da je naš duhovnik celo v očeh „liberalcev“ vsaj toliko vreden, kakor kak čevljar. Pri e. kr. šolski oblasti v Istri pa se zdi, da temu ni tako. Ali pa je mogoče res, da nalaga trozveza naši državi dolžnost, da poitalijančuje istrske Hrvatje. To je že drugi slučaj, kjer je čevljar podučeval v Istri hrvaške kmečke otroke, kakor da bi bil on kak nastavljeni vaški učitelj seveda v italijanskem jeziku. Tam v Lakovem na Labinščini podučeval je tudi neki čevljar Opasič, kakor rečeno, vsake otroke z namenom jih poitalijančiti. Da je imel ta človek popolnoma zmožnost za to, naj dokaže ta-le dogodbica. Prišel je e. kr. uradnik po uradnem poslu v Labinj. Znan je, da je labinjska gospoda neizrceno vneta za blaženo Italijo ter da tega nikomur ne prikriva. Omenjeni e. kr. uradnik je pa bil tej gospodi znan, kakor ji je bilo tudi znano njegovo politično mišljenje. Da bi ga nekoliko podražila, nadražila je nekega čevljarja, da je prišel v kavarno, kjer se je nahajal dotični uradnik, in tu je začel čevljar kakor zbesnel upiti: Vivva Italia, terra santa! Pri teh be.edah vrgel se je na tla ter začel poljubovati opljuvana in umazana tla kavarne. Seve da je mož zaradi te svoje navdušenosti postal po-

litični mučenik ter dobil nekaj dni zapora. Ali to ga ni vendar nič zmotilo, da ni postal par let kasneje italijanski vaški učitelj v Lakovem na Labinščini, kjer ga je dotični uradnik, katerega je tje pripeljala uradniška dolžnost, kot takega našel, ne da bi ga bila e. kr. šolska oblast v tem poslu motila, ko je pripravljal mesto čevljev iz hrvaških otrok janičarje za Italijo, terro santo.

Laško odlikovanje. — Posl. Polesini je prejel od laškega ministra za zunanje posle Prinettija pismo, v katerem naznanja gospod posl. minister gospodu istersk-mu laškemu poslancu, da mu je laški kralj podelil odlikovanje komendatorja kraljevega reda italijanske krone. „Siamo tutti d'una sola famiglia.“ Dolgi jeziki pravijo, da vlada na Primorskem ni še nikdar nasprotovala Lahom, a da ni tudi še nikdar podpirala Slovanov v borbi proti laškemu nasilju. „Oj le naprej, dokler je še...“

Slika dr. Frana Prešerna. — Ravnokar začelo je založništvo te slike našega pesnika velikana z razpošiljanjem iste. Slika, ki je umetniško dovršena, napravil je gospod Alojzij Šubic, akademski slikar v Celju, po edinem pravem originalu, ki je sedaj v posesti gospoda ravnatelja Levca v Ljubljani.

Sneg je padel na Kamniških in sosednih planinah.

Žalosten pojav nezavednosti. — Umrla je v starosti 79 let gospodična Marija Gašparič, sestra ranjkega hrvaškega škofa Gašpariča. Zapustila je precejšnje premoženje; glavni dedič je „kranjska hranilnica“, ki dobi kakih 60000 K v namen, da pospešuje s tem denarjem nemško šolstvo v Ljubljani. Elizabetna otroška bolnica dobi 6000 K, ljubljanski reveži 100 K.

Pravi kandidat za slovensko ljudstvo. — V mariborskem okraju kandidirajo spodnještajerski Slovenci kmečkega posestnika Janeza Roškarija. Na shodu pri sv. Barbari pri Mariboru je kandidat Roškar dejal volilem v svojem govoru: „Kdor se ogiblje duhovnikov, cerkve, tega se ogibajte tudi vi; kdor pa še ima kaj ljubezni do Boga v svojem srcu, tega pridobite. Borimo se za pravično stvar, zato je z nami Bog. Če zmaga slaba stranka, bodo poslanci slabi in slabe postave. Tako bomo še na slabšo kokor sedaj. Zato bodimo jedini! Dolžnost je, da gre vsakdo voliti; naj se nikdo ne izgovarja. Ako bomo verni, trdni v svojem prepričanju, potem mora naša sveta stvar napredovati in zmagati.“ — Tako bi morali govoriti vsi, ki se potegujejo za zaupanje slovenskega ljudstva.

Deželnozbornske novice na Štajerskem. — „Slovenski Gospodar“ pravi, da se hočejo pri sedanjih deželnozbornskih volitvah Nemci vreči na mariborski volilni okraj z vso silo. Že pri zadnjih deželnozbornskih volitvah je zmagal slovenski kandidat v tem okraju le z majhno večino glasov.

Ženska aktivna volilna pravica. — „Grazer Tagblatt“ piše, da imajo na Štajerskem pri deželnozbornskih volitvah ženske pravico osebno voliti.

Mestno gospodarstvo v Celju. — V zadnji seji občinskega sveta mesta Celje so mestni očetje za šulferajnsko šolo v Šoštanjcu dovolili 500 K podpore. Tako se zapravlja denar mestnih davkoplačevalcev; mesto je vse v dolgovi, beračija na vseh koncih in krajih, po drugi strani pa se meče denar za stvari, od katerih nima mesto prav nič. To je sama baharija mestnih očetov, ki si hočejo pridobiti ime velikih podpirateljev nemške stvari po slovenskih krajih. Tuj denar mečejo brez skrbi, da bi pa posegli v svoj mošnjiček, tega ti mečeni ne storijo.

Grozna nesreča. — Blizu postaje Kindberg na Gor. Štajerskem je šla pred kratkim neka pestunja s petletnim otrokom preko železniške proge v hipu, ko je bil prehod že zaprt radi bližajočega se tovrnega vlaka. Ko sta bila sredi proge, pridrvi vlak in podere oba na tla in gre preko nju. Otrok je bil na mestu mrtve, pestunja pa je umrla v malo urah.

Deželnozbornske volitve na Koroškem. — Prihodnje volitve utegnejo prinesiti Slovincem žalostno presenečenje. Koroški Slovinci so imeli dosedaj v dež. zboru tri poslance. Gotova stvar je, da pade naš poslanec Grafenauer v Ziljski dolini; v velikovškem okraju pa, kjer sta doselej bila poslanca župnik Einspier in posestnik Muri, nameravajo namestu slednjega kandidirati duhovna Podgorca, izključeno skoro gotovo ni, da bi Slovinci izgubili še oba velikovška mandata. Tužni Korotan!

Velik požar. — Tovarna pogorela. — V petek okrog osme ure

zvečer je pričela greti v Trebnjem tovarna za parkete trgovca Goljevšček-a iz Gorice. Ogenj se je razširil v notranjem in je s tako silo udaril iz poslopija, da se je precej videlo, da je s suhim lesom napolnjena tovarna izgubljena. Ko je prišel ob 1/2 10. uri vlak iz Ljubljane, je gorelo z velikanskim plamenom, tako da je bilo na kolodvoru svetlo kot po dnevi. Zgorelo je tudi narajenih parket za več vagonov. Požarne brambe iz Trebnjega, Vel. Loke in Mirne peči so neutrudljivo delale, da so ogenj omejile in obvarovale velike zaloge lesa. Škoda je velika, a po estnik je zavarovan.

Novi člani gospodske zbornice. — Nemški listi pišejo, da se v kratkem pokliče v gospodsko zbornico 16 novih članov.

Hinko Sirovatka, vodja hrvaških krščanskih socialcev, je bil v petek obsojen zaradi, izgredev zoper Sibe na šest mesečno ječo.

Domobranski minister fcm. grof Welsershelm je praznoval v nedeljo 50 letnico svojega službovanja.

Izselovanja v Ameriko. — Z žalostjo čitamo skoro vsaki dan v listih, kako da se naše slovenske ljudstvo čim dalje izseluje iz svoje domovine ter si gre iskat srečo v daljino in nepoznano Ameriko. Tako se je odpeljalo z ljubljanskega kolodvora v Ameriko v dveh dneh 183 oseb. Naše ljudstvo se izseluje v Ameriko, ptujci pa silijo v naše dežele ter se v njih navadno tudi dobro okoristijo. To so pač za vsakega Slovence skrajno neprijetne prikazni.

Statistika madjarizacije. — Ogrsko ministerstvo za notranje stvari je razposlalo podrejenim oblastim popis imen ki so se madjarizirala v prvi polovici leta 1902. Teh imen je 2148. Madjarizatorji izbirajo sama korenita imena, kakor: Asztalos, Meszaros, Cakrasz, Kovasz itd. Ali zveni to po — madjarski! Najbolj iščejo madjarizacijo imena: Blau, Braun, Weiss, Kohn. Tako je n. pr. samo v enem mesecu 95 Kohnov dobilo madjarska imena. Da li so s tem res postali Madjari ti — Židje?

Poneverjenje. — Listi poročajo, da so prišli na sled velikanskim poneverjenjem, ki so se izvršila pri posojilnici in hranilnici sv. Vavla v Pragi. Ta poneverjenja znašajo baje nad 3.000.000 K. Kazensko sodišče je zaprlo več oseb, ki so zakrivila ta poneverjenja.

Petleten fantič je ustrelil na svojo mater. — V vasi Malo Poričje pri Nahodu na Češkem se je igral 5-leten deček mesarja Seidla z nabasanim samokresom, ki si ga je kupil njegov starejši brat. Nakrat se je sprožil samokres in dečkova mati, v nogo težko ranjena, se je zgrudila na tla.

Največje cerkve. — Največja cerkev na svetu je sv. Petra v Rimu, v kateri more priti 54.000 ljudi. Cerkev v Milanu je za 37.000 ljudi, cerkev sv. Pavla v Rimu za 32.000, dom v Kolinu ob Renu za 30.000, cerkev sv. Pavla v Londonu in cerkev v Bolonji za 25.000, mešaja sv. Solije v Carigradu za 23.000, cerkev sv. Ivana Lateranskega za 22.000, Notre Dame v Parizu za 21.000, cerkev v New-Yorku za 17.500, cerkev v Pizi in cerkev sv. Štefana za 12.000, cerkev sv. Dominika v Bologni za 11.400 in cerkev v Monakovem za 11.000.

Bestija v človeku. — V Alberti-Irszi so dobili morilko 78-letnega stotnika v p. Kolomana Horvatha, njegovo oskrbnico Julijano Ando. Priznala je svoj čin ter izpovedala, da je vzela ves denar in vrednostne papirje. Skoraj vse je dala morilka nekemu svojemu sorodniku za pogrebne stroške, umrl mu je namreč otrok. Poleg tega pa je izpovedala tudi, da je umorila preteklo leto desetletno deklico, izvabila jo je s semnja v vinograd ter ji je tam odsekala glavo. Na vprašanje, zakaj je umorila otroka, je odgovorila, da je imela pri tem veselje in užitek.

Lov na poštl. — Na pošto v nekem dolenskem kraju je zvečer pribežal navadni poljski zajec, o katerem pa poštar ni vedel, kaj da je. Slišal je namreč le šum. Ko so na njegov klic prihiteli oboroženi možje iz bližnje krčme ter oprezno odprli vrata, ki jih je prej za seboj varno zaprl poštar, uzrli so dolgo- uho pošast pod mizo ter videli, da je le plahi zajec. Živalica je kmalu podlegla udarcem osramočenih strahopetcev.

Kozel za vrtnarja. — Največji bančnih zavodov v Čikagi je prišel na res ameriškansko misel, sprejeti v službo ponarejevalca denarjev in vrednostnih listin, da ž njegovo pomočjo — druge razkinka. Banka je ponudila ponarejalecu Karolu Becker visoko letno plačo, ako vstopi v njeno službo. Njegovo opravilo

bode preiskovanje sumljivih bankovcev in čekov. Becker v kratkem zapusti kaznilnico St. Kventin v Kaliforniji kjer je odsedel petletno kazen. Vse banke se vesele tega, ker so se bale, da jih bode slepar zopet redoma sleparil. Res ameriškansko!

14 deklic je zgorelo. — V Talešču v Besarabiji je buhnil v dekliški šoli ogenj ter se je s tako hitrostjo razširil, da je 14 šolarc ostalo v plamenih

Število nad 100 let starih ljudi l. 1870. — Glasom Solavillesove statistike je živel l. 1870 v Evropi 62.505 nad 100 let starih ljudi. Razprostra je živel največ teh ljudi na Ruskem.

Drago „kurje oko“. — Nekega dne je bil pozvan znameniti kirurg Nélaton v stanovanje nekega bogataša. Kirurg se je požuril k bogatašu s svojimi „aparati“. Bogataš mu, prišedemu v sobo, pomoli svojo nogo in reče: „Tu imam kurje oko, ki mi dela mnoge preglavice; jaz se popolnoma udam Vam in želim, da me rešite kurjega očesa“. Nélaton je, ne da bi kaj rekel, prijel za nogo in odrezal kurje oko. Jedva je prišel na to domu, je napisal račun in ga poslal bolniku: „Za eno operacijo... 6000 frankov“. in bogataš je premišljal, kako bi se izvil, da ne bi toliko plačal, a Nélaton ni odnehal, rekoč, da kirurg ni „operater kurjih oces“. In tako je imel bogataš čast, plačati šest tisoč frankov.

Ruski jezik kot obvezni predmet v srbskih šolah. — Ruski list „Novoje Vremja“ piše, da se vpelje s prihodnjim šolskim letom na vseh srbskih šolah ruščina kot obvezni predmet.

Ruske nagrade za slovanske zgodovinarje. — Petrogradsko slovansko podporno društvo je razpisalo za pisatelje slovanskih zgodovinskih nagrade in sicer za spisovanje zgodovine o Hrvatih in Slovincih 1000 rubljev, za zgodovino Slovencev 500 rubljev, za celokupno zgodovino vseh Slovanov pa je razpisana nagrada 3000 rubljev.

Delavci na Japonskem. — V Japalu ima vsak delavec napis na svojem pokrivalu o stroki, s katero se bavi in ime svojega gospodarja.

Narodno gospodarstvo.

Ali je treba kopati svinje?

Malokateri živali je negovanje kože tako v korist kakor svinjadi. Ta žival sama hrepeni po kopanju, zato se zvali v vsako lužo, ki jo dobi. In tudi drgne se in čoha, kjer je more. Kako dobro s'ori svinji ali prašiču čiščenje kože, pokaže se, ako jo praskaš ali drgneš. Ni torej dvoma, da je mnogo izgub pri prašičih pripisati samo zanemarjenju kože. Vendar je že nekaj starega, da se z nobeno živalijo tako po mačehno ne ravna kakor s prašiči, da si je njih meso jako dobrodošlo. Prašičem se odkazuje za bivanje najslabši prostor; vsak umazan kot je dober, kjer se komaj gibajo, kar je zelo krivično. Tudi se pušča, da leže v močvirju nesnage in v okuženem zraku. O negovanju kože pa že celo ni govora. Ali je čudo, da tako zanemarjena svinjad gine in da je v nji največ slučajev živalske bolezni?

Nekateri ljudje so mnenja, da svinja, čim manj se giblje, tembolje uspeva. Ta nazor velja samo do neke meje. Ako pa tačo počivanje in ticanje živali škoduje, tedaj pa gotovo ne uspeva. Ali seveda ne moremo gledati v organizem živali, da bi videli, na čem boluje žival, zato je naša dolžnost sploh odstranjevati vse uzroke bolezni. K temu pa spada v prvi vrsti čiščenje in gojitev kože in pa primerno kretanje živali. Ako želimo rpešno gojiti žival, moramo slediti njenemu prirodnemu nagonu in ga podpirati.

V prvi vrsti treba priskrbeti živali priložnost za kopanje, najbolje mali tomun. Najboljša voda za kopanje je postana voda. Ako je vreme toplo, je dovolj, da se prašiči primerno gibljejo, ako je pa vreme hladno, je bolje, da se osuše in se jih odrgne s slamo. Kopanje pa ne sme trajati čez 20 minut. Po kopanju se pojavi pri živali velika lakota, potem pa tudi iz vrstno prebavajo in tako se dvakrat in trikrat nadomesti ono, kar bi se slučajno „potrosilo“ za kopanje. Kar pa je največ vredno: skopana žival redkokedaj oboli ali pogine. Angleži že običajno kopljejo svoje svinje in prešiče in sicer po leti v hladni, po zimi pa v topli vodi. Uspeh je vedno nenavadno ugoden. Kjer pa ni mogoče napraviti svinjam kopališča, naj se jih vsaj poliva in drgne s slamo in to vsaki dan. Vsak razumen svinjerejec bi moral uvaževati ta načela in jih izvajati, kolikor le mogoče, ker ta trud plačala obilo koristi, ki jo ima od tega svinjerejec.

Loterijske številke.

11. oktobra.

Dunaj 19 83 64 57 29
 Grac 24 45 76 90 73

Razpis službe občinskega tajnika.

Podpisano županstvo razpisuje službo občinskega tajnika z letno plačo 900 kron in primernim stanovanjem, Prošnje z dokazili zmožnosti za to službo je vložiti pri podpisnem do konec tega meseca. Zahteva se znanje slovenskega, italijanskega in nemškega jezika v govoru in pisavi.

Županstvo v Kanalu,

dne 8. oktobra 1902

M. Zega,
župan.

Romarjem na Sv. Goro
kakor tudi slavnemu
občinstvu v občini se
najljubljeneje priporoča

kavarna „Central“ v Gorici

na Travniku tik cerkve
sv. Ignacija. Lastnik je
Filip Pečenko iz Ribem-
berga. Na razpolago ima
nad 100 časopisov, kava
in likerji najboljši, po-
strežba točna, čistoba
izgledna, cene so ka-
kor v drugih kavarnah.

V mirodilnicah

ANTON MAZZOLI

Gorica,

Gospiska ulica in tekališče G. Verdi
se prodaja

vse kemično čiste pridelke za
uravnanje vina, kakor tudi ka-
deča žveplena kislina za čiščenje
vinsko posodo, namreč: sode,
čebre itd. itd.

Priden hlapec

se sprejme v kavarni „Central“ v Gorici

**Pisarniške in šolske potrebščine,
raznovrstni papirnati stvori**

po najnižjih konkurenčnih cenah:

Molitvene knjige . . . od —24 v navgor
Žepni nožiči —50 „ „
Mošnički za denar . . . —20 „ „
Tobačnice in smodčnice . . . —80 „ „
Zavitki, kuverte 100 . . . —50 „ „
Papir: pisemski 100 pol . . . —60 „ „
„ uraden bel 1000 pol . . . 6— „ „
„ za maslo ovijati kilo . . . 1-40 „ „
„ za cigarete 100 snop . . . 2-20 „ „
Posetnice s tiskom 100 . . . 1-20 „ „
Tiskovine za duhovnije in županije po
ceni „Narodne tiskarne“ v Gorici. —
P. s. Za povoljno postrežbo treba
v naročilu navesti približno ceno. Itd. itd.

V Gorici G. LIKAR,
sredi Semenške ulice proti Placuti 10.

Velika zaloga

gotovih oblek
vsake vrste in vsake mere.

!!! Brez konkurence !!!

ANTON KRUSIČ,
trgovec in krojaški mojster

v Gorici, Vrtna ulica št. 26.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brislih, dal-matinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnicah na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštna.

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji,
izdelujeta
vsakovrstne obleke za moške
po meri, bodisi fine ali pa
priproste.

Priporočata se svojim rojakom
v Gorici in na deželi, posebno pa
č. duhovščini in učencem srednjih
in ljudskih šol za obilna naročila.

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, raz-
lične moke iz Majdičevega mlina v Kranju,
nadalje ima tudi raznovrstne pijače na
primer: francoski Cognac, pristni
kranjski brinjevec, domači tropinovec,
fini rum, različna vina, goršice (Senf.)
Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodove
užigalice. — V zalogi se dobé tudi te-
stenine trdke Žnidaršič & Valenčič v
Ilirski Bistrici, ter drugo v to stroko
spadajoče blago. — Postrežba točna in
po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Semenški ulici h. št. 1.
(v lastni hiši.)

Anton Fon,

klobučar in gostlničar,
Semenška ulica št. 6,
ima bogato zalogo raznovrstnih
klobukov

ter toči v svoji krčmi

pristna domača vina
in postreže tudi z jako ukusnimi
jedili.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznicu

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Za vsakega nekaj!!

dobi se v zalogi trdke

I. Zornik, — Gorica
Gospiska ulica št. 7,
prva in edina slovenska trgovina
za možno blago.

Najboljše, največje in najcenejše
skladišče vsakovrstnega perila, sraje za
hribolazce in kolesarje vsake velikosti,
jopice za telovadce, krasnih kravati v
vsakem slogu, nogavic, rokavic, životni-
kov (modercev), solčnikov, pihalk, de-
žnikov, blusen, spodnjih kril, divnih okras-
kov za obleke, svil za obleke in bluse,
vseh potrebščin za vezenje.

Priporočevalno najbolje kupova-
lišče za g. šivilje in krojače.

Naročila za izdelovanje perila (za
gospode), in modercev po vsakej meri in
zahtevi izvršujejo se točno.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

Konjedic & Zajec

Gorica, pred nadškofijo hiš. št. 11.

Za čas stavbe priporoča vse stavbne potrebščine, kakor: cement,
stavbne nositelje, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cevi za stra-
nišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih
tovarn. Opozarja na svojo bogato izber kuhinjskega in hišnega orodja
dob rezprimerno nizkih cenah.

Edina zaloga
stavbenih nositeljev
v Gorici.

Pocinkana žica za vinograde po jako znižanih cenah!

Pozor!

Eno kruno nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže
s potrdili najine nove avstrijske blagajne, da je kupil pri naju za
100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta št. 15 v Medjatovi hiši v pritličju

vzprejema zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premič-
nin in poljskih pridelkov proti požarni škodi, kakor
tudi zvonov proti poškodbli.

Pojasnila daje in vzprejema ponudbe ravnateljstvo
zavarovalnice v pritličju Medjatove hiše na Dunajski
cesti v Ljubljani, a tudi po slovenskih deželah nastav-
ljeni poverjeniki.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“ je edina
slovenska zavarovalnica. Zavaruje pod tako ugodnimi
pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovan-
cem popolno varnost.

ROJAKI! Zavarujte svoje
imetje pri domačem zavodu!

Peter Drašček,

trgovec jedilnega blaga v Gorici,
Stolna ulica št. 2.

Priporoča se p. n. občin-
stvu v Gorici in z dežele.
Prodaja kavino primeso,
sladkor, mlo, slanino, riž,
maslo surovo in kuhano,
olje, moko iz Majdičevih
mlinov in vse jestvine.

Zaloga žveplenk
sv. Cirila in Metoda.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev v Gorici
Stolna ulica št. 2.

Prodaja
stroje tudi
na teden-
ske ali
mesečne
obroke.
Stroji so
iz prvih
tovarn ter
najboljše,
kakovosti
Priporoča
se slav.
občinstvu.

TISKA:

- Časopise
- Knjige
- Diplome
- Trgovske račune
- Cenike
- Vabila za veselice
- Pisma s firmo
- Razne etikete
- i. t. d.

NARODNA =
= TISKARNA
v GORICI

prevzema vsa v tiskarsko
stroko spadajoča dela in
izvršuje v moderni in okusni
obliki po tako nizkih cenah
da se ne boji nikake
konkurence.

TISKA:

- Tisk. za duhovnije
- Plakate
- Sprejemnice
- Računske sklepe
- Pobotnice
- Razne posetnice
- Poročnice
- Osmrtnice
- i. t. d.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri popoldne za mesto er ob 3. uri popoldne za deželo. Ako pade nata dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemani ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Solskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v «Narodni tiskarni», ulica Velturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo «Gorice». Oglasi se računajo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Zgodovina avstro-ogerskih nagodb.

Danes, ko se v tretje obnavlja nagodba med to- in onostransko državno polovico, bode gotovo zanimalo naše čitatelje izvedeti, kako je nastala prva nagodba med obema državnima polovicama leta 1867.

Prvo znamenje, da se utegnejo pričeti taki razgovori z Madjari, je bila demisijska grofa Belcredija 7. februarja 1867, dočim so bile že meseca maja 1866 pred avstrijsko-prusko vojno in potem takoj zopet po vojni neke skupne konference v to svrhu. Še pred to vojno je ogerska zbornica imenovala poseben odbor, ki je po inicijativi starega Deaka izdelal predlog, v katerem je bilo natančno označeno, katere državne posle naj skupno opravljata Avstrija in Ogerska. Po vojni je znani minister Beust meseca decembra 1866 prišel v Budimpešto na razgovor z Deakom. Beust je o tem svojem obisku igral komedijo in se prikupil Madjarom s tem, da je po javni ulici hodil v običajni čepici in ne v cilindru, ki je bil v očeh madjarskih prenapetežev preustavoveren klobuk.

Dne 7. februarja 1867, t. j. uprava na dan demisijske grofa Belcredija, prišel pa je Deak na Dunaj, da predloži vladarju predlog o skupnih poslih. Dne 8. februarja sprejel ga je vladar v avdienci ter podpisal predloženi mu predlog in razpravljal z Deakom o ustrojenju prvega ogerskega ministerstva.

Od 16. do 23. februarja proglašanih je bilo več kraljevih reskriptov, s katerimi so bili potrjeni temeljni zakonski člani ogerskega zbora od l. 1848 ter je bila Ogerski vrnjena njena stara ustava. Dne 18. februarja imenoval je vladar grofa Julija Andrassyja za ogerskega ministerskega predsednika in mu poveril sestavo novega ogerskega ministerstva. Dne 10. marca je začelo to ministerstvo svoje delovanje, a 13. istega meseca položili so vsi ogerski ministri prisego v roke vladarjeve.

To novo ogersko ministerstvo je začelo takoj razgovarjati se z avstrijskim ministerstvom o nagodbi, katero je Andrassy imel predložiti ogerskemu, Beust

pa avstrijskemu parlamentu v potrjenje.

Že 30. marca naložil je ogerski finančni minister grof Lonyay (oče grofa Lonyaya, soproga nadvojvodinje Štefanije) vsem ogerskim davčnim uradom da ne pošiljajo več denarja v c. centralno blagajno na Dunaj.

V ravno tem času se je izvršila preuredba avstrijskega ministerstva. Najvažnejša naloga v nagodbenih pogajanjih je pripadla finančnemu ministru. Za tega ministra je bil imenovan baron Becke, večletni predsednik finančnega ravnateljstva v Lvovu, potem pa sekcijski načelnik pod ministrom grofom Larisch-em. Ta baron Becke bil je spreten uradnik in zajedno pokoren vsakemu migljaju z dvora. V Avstriji ni baš v najboljšem spominu njegovo ime, ker današnji cislajtanski (tostranski) državniki in politiki pripisujejo samo njemu v greh, da je bila prva nagodba med Avstrijo in Ogersko sklenjena tako, da so na tostransko polovico pripadla prevelika bremena v finančialnem pogledu.

Dne 8. junija 1867 je bilo v Budimpešti slovesno kronanje cesarja Franca Jožefa kot ogerskega kralja z največjim sijajem. Poleg vladarja samega pa je bil junak tega dneva — minister Beust Madjari (seveda največ judje) so ga slavili kot svojega dobrotnika. Kaipak za razkrojenje v dve polovici je bil potreben in o zemeec, in to je bli Beust, — Prus. Nobeden domačih državnikov ni imel toliko mrzle krvi in poguma, da bi se bil odločil za to usodepolno operacijo.

Protiv koncu meseca junija 1867 pričeli so člani avstrijskega in ogerskega ministerstva razpravljati o finančnem delu nagodbe. Dne 3. julija bili ste izvoljeni obe kvotni deputaciji, ki sta se dne 7. istega meseca konstituirali vsaka za se na Dunaju.

Dne 13. istega meseca predlagala je ogerska deputacija, da Ogerska plača 25, Avstrija pa 75 odstotkov za skupne troške. Ta predlog je avstrijska deputacija seveda odbila.

Zatem so se vršile skupne konference obeh deputacij, a še le 26. avgusta doseženo je bilo sporazumljenje v tem,

da se kvota odredi na deset let in to na podlagi izravnih dohodkov, vplačanih od l. 1860 do l. 1875 v obeh delih monarhije. Razun tega se imajo vse carinske pristojbine porabiti za pokritje skupnih stroškov. Ta dogovor pa je imel dobiti pravno moč še le tedaj, ko se obe vladi sporazumeta, koliko državnega dolga naj pade na jedno in drugo polovico monarhije.

V ta namen se je vršila 30. avgusta skupna konferenca avstrijskih in ogerskih ministrov pod predsedništvom samega vladarja. Lonyay je predlagal, da se proglasi državni bankerot, da se tako zmanjša državni dolg. Temu so se pa uprli avstrijski ministri. Na to sta Becke in Lonyay sama o tem razpravljala v Vöslau-u. Becke je pri tem učinil to gorostasno neumnost, da je pri državnih dolgovih „pozabil“ na 80 milijonov goldinarjev, ki jih je dunajska banka posodila državi za obnovenje svojih privilegijev.

Kvotni deputaciji predložili sta za Avstrijo 69, a za Ogersko 31 od sto: a že drugi dan, 15. septembra, zjedini sta se obe vladi v tem, da na Avstrijo odpade 70, a na Ogersko 30 od sto. To sporazumljenje so takratni avstrijski humoristični listi označili z besedami: „Schwab zahlt, Ungar reitet“, čeravno je v istini „šwab“ pri plačevanju bil v manjšini, v večini pa so bili slovanski davkoplačevalci tostranske državne polovice. Zadnja skupna konferenca je bila 20. sept. 1867 leta.

Konečni dogovor sta podpisala oba finančna ministra 19. novembra. Tega dne je bil sestavljen tudi dogovor, da se naj bi denar za skupne stroške plačeval v mesečnih obrokih; ob enem je bila sestavljena tudi osnova trgovinske in carinske zveze med Avstrijo in Ogersko. Ločeno finančialno gospodarjenje je imelo pričeti 1. januarja 1868.

Vse zakonske osnove, nanašajoče se na nagodbo, sprejel je ogerski parlament 4. 15. in 18. decembra, a avstrijski parlament 12. in 14. decembra in gosposka zbornica 20. istega meseca. Dne 22. decembra je sledila cesarjeva sankcija.

drugo pa pri mali cerkvi (cimiterium ecclesie minoris) (št. 15). Tudi v vasi Gorici se omenja javen prostor (platea in villa Gorizie super Bololos) (št. 10). Neki drug prostor v vasi se je zval „Tanela“ (št. 19, 20). V cerkvi sv. Hilarija in Tacijana je bil en oltar posveščen Materi božji. V tej cerkvi se je nahajala podoba sv. Antona; na posebnem mestu je ležalo božje truplo (št. 38).

V goriški okolici, kolikor je je spadalo pod Gorico (pertinentia), naj navedem prostor za gradom (post castrum) (št. 37) ter prostor pred vrati (ante portam) (št. 37), dalje Travnik (št. 37), Mukro na hribu Grčini (št. 40), Olbart (št. 37) in hrib Škofijo (št. 13, 15).

Prvotni prebivalci v Gorici so bili brez dvoma Slovenci. Lahko bi trdili, da vas Gorica je bila nedaj prav tako slovenska, kakor vas Solkan, kamor so hodili Goričani k maši in k pridigam, ko še niso imeli svoje fare. V 14. stoletju so v Gorici živeli Odolrik Vodopivec (št. 13, 15, 20), Žvan Zlatolasec (št. 20), Zenegoy (Šinigoj) (št. 12, 13), Budigoj (št. 37), „Janes“ (Janez) (št.

In tako se je porodila avstro-ogerska nagodba, katere tretja obnovitev dela toliko preglavic obostranskim ministrom in politikom, — tako da bomo morali smatrati za pravo čudo, ako nagodba v tretje pride do rešitve. Ako pa se tudi z vsemi napori izvrši v tretje, je jako dvomljivo, ali se nagodba obnovi v — četrto. Mnogi — zlasti nemški politiki so sploh nasprotni nagodbi. Nedavno je Vsenemec Prade na nekem shodu v Jičinu na Češkem dejal, da je vsaka obnovitev nagodbe le dobrodošlo sredstvo Čehom, da vsakih 10 let izsilijo od vlade nebroj koncesij za se. No, ako se je nagodba sploh rodila v znamenju nasilstva proti ogromni večini avstrijskega prebivalstva, potem je pač naravno, ako se ob vsakočasni obnovitvi isti Slovani nekoliko odškodujejo — na jezo pangermanov!

Politični pregled.

Dr. Körber in parlamentarne stranke

Ministerski predsednik dr. Körber je pisal načelnikom raznih državnozbornskih strank, ter jih pozval, naj mu imenujejo imena zaupnikov, s katerimi bi se potem spuščal v dogovore glede predstoječega parlamentarnega delovanja. V prvi vrsti so pač Čehi in češki Nemci, med katerimi bode poskusil načelnik avstrijske vlade najti kak modus vivendi. V ta namen pridejo že v torek k ministerskemu predsedniku dr. Körberju naj prej češki zaupniki, potem pa nemški. V torek pa se ne bo vršilo med vlado in strankama nobeno pogajanje, marveč dr. Körber izroči ta dan zaupnikom obeh strank le svoje načrte, po katerih, naj bi se doseglo tako sporazumljenje med strankami, ki bi omogočilo redno državnozbornsko delovanje in sicer v prvi vrsti sprejetje avstro-ogerske nagodbe, ako se ista med vladama dožene. Kolikor češki, tolikor tudi nemški politični krogi pa si ne obetajo posebnega ugodnega uspeha od teh nameranih dogovorov. Čehi vstrajajo pri svojih zahtevah po notranjem uradnem češkem jeziku in pa po češkem vseučilišču v Brnu. Nemci pa pravijo, da vlada ne sme ugoditi tem češkim zahtevam, in dostavljajo, da se bode dalo z njimi še le takrat dogovoriti ko vlada postavnim potom uveljavila nemški jezik kot državni jezik. Tako stoji stvari danes. Ali bodeti te dve stranki od svojih zahtev odnehali, o tem pa nas pouči bližnja bodočnost.

(št. 37), tedaj osebe, katerih imena so bila slovenska. Med domače ljudstvo so se začeli seliti tujci, ki so dohajali iz raznih krajev, tako je prišel Lippus iz Čedad (št. 1), notar Zambonus iz Belluna (št. 6, 9, 10, 12—16, 19), tkalec Warnerius iz Karnije (št. 14), rodovina Orzoncev iz čedadске okolice itd.

Število goriških prebivalcev v 14. stoletju ni moglo biti neznan. To se da sklepati iz tega, ker je bilo v Gorici v tistem času po več duhovnikov in dvoje pokopališč. V neki listini iz leta 1351. se razen župnika Ritzharda tudi navajajo duhovniki Matija, Herman in Marka (št. 32). Leta 1400. je v Gorici živel vikar Ivan Gerlachus (št. 40). Izmed raznih dostojanstvenikov in obrtnikov, ki so v 14. stoletju živeli v Gorici, so v registih omenjeni vicedom Gregor iz Dornberga (št. 39), sodnik Roland (št. 36), notarji Zambon, magister Jakob (št. 26), Ulrik (št. 19, 23, 24, 27, 29, in Ivan Tomasutti (št. 35), pretor Nikel (št. 13), kovač Orvecel (št. 14), tkalec Warnerij (št. 14), čevljar Jakob (št. 37), kuhar Sifrid (št. 19) itd.

Razen Gorice se v rečenih registih

LISTEK.

Iz arhiva grofa Sig. Attemsa v Podgori.

Pod tem naslovom je v letošnjih Izvestjih Muzejskega društva za Kranjsko natisnjenih štirideset registov, katere je tukajšnji profesor dr. Fr. Kos sestavil na podlagi listin iz 14. stoletja, ki mu jih je blagovolil imenovani grof izročiti v porabo. V naslednjih sešitkih Izvestij pridejo na vrsto registi, ki pojasnjujejo 15. in 16. stoletje v domači zgodovini.

Ti registi, ki so že v Izvestjih natisnjeni, se nanašajo skoraj izključno na zgodovino Goriškega, posebno pa na zgodovino mesta Gorice. Da je temu tako, razvidno je posebno iz notic o Gorici, katere se nahajajo na 66. in 67. strani omenjenih Izvestij. Ne bode odveč, da jih tu še enkrat priobčimo. V oklepih navedene številke nam kažejo, v katerem registu nam je iskati to ali ono. Na rečenem mestu čitamo:

Kar se tiče Gorice, lahko rečemo, ako se oziramo na natisnjene registre, da nam je za 14. stoletje treba razločevati štiri njene dele, namreč grad (castrum), trg (mercatus), vas (villa) in

Gledé goriškega gradu se v neki listini omenja ondota palača (in palacio castris Goricie) (št. 19), v neki drugi pa tamošnja nova soba (in castro Goricie in camera nova) (št. 4).

Pogostoma se v listinah navaja goriški trg (in mercato Goricie) (št. 12, 18, 23, 28), katerega nam je iskati tik goriškega gradu tam, kjer je sedaj kakih 20 hiš „Na gradu“. Na tem trgu je bil javen prostor (plaza, platea communis, forum) (št. 20, 23, 1). Tik njega je bila loža (sub loga fori) (št. 36). V tem delu Gorice je bila občinska hiša (domus communitalis) (št. 12, 23). Tudi je bilo tu gostišče (hospicium) Antona Tuska (št. 28) ter mnogo hiš, tako n. pr. hiša žida Monissacha (št. 1), nekega Gerussija (št. 9, 13, 16), nekega Merliška (št. 35) itd. Tu so prebivali goriški tržani (cives), kakor Odolrik Vodopivec (št. 20, 24), Matej, sin Budigojev (št. 37), Sabadin (št. 23) Tomažut (št. 28) in drugi.

Pod gradom je bila vas (villa) Gorica (št. 13, 15, 20, 26, 32, 38) nekako tam, kjer je sedaj stolna cerkev z bližnjo okolico. Tu sta bili dve pokopališči, eno pri veliki cerkvi (cymiterium ma-

Košutovci v ogrskem parlamentu so že v četrtkovni seji jasno pokazali, da bodo z vsemi silami nasprotovali nagodbi, ki sta jo skleneli avstrijska in ogrska vlada, ter da se ne bodo strašili nobenih sredstev, da isto preprečijo. Sedaj javlja neki dunajski list, da je to potrdil tudi neki voditelj Košutove stranke ter napovedal naravnost obstrukcijo. Dotični poslanec je izjavil dopisniku dunajskega lista „W. Mittagsztg.“ mej drugim to-le: „Stranka ve za gotovo, da se vladar strinja s stališčem dr. Koerberja in da poslednjega tudi izdatno podpira zunanji minister grof Goluhowski. (Szell je, kot znano, to trditel ovrgel.) Radi tega mora poseči Košutova stranka po najskrajnejih sredstvih. Proglasila bo javno obstrukcijo in je v to svrhu že tako organizirana, da lahko vstraja do skrajnosti. Mi ne smemo izpustiti iz rok tako ugodno priliko za odpravo dualizma in smo trdno prepričani, da se nam sedaj posreči ta načrt.“

Spor med madjarskimi in italijanskimi dijaki.

V jeseni se je imel vršiti v Budimpešti internacionalni dijaški kongres „Corda Fratres“. Po pravilih tega društva postane lahko dijak, ki se bodi narodnosti ud tega društva in imajo dijaki raznih narodnosti pravico ustanavljati društvene podružnice. K temu društvu so pristopili poleg madjarskih dijakov tudi rumunski in so hoteli ti slednji ustanoviti posebno podružnico. Ali Madjari so se temu protivili in so hoteli, da bi rumunski dijaki skupno z madjarskimi otvorili jedno podružnico. V to zahtevo madjarskih dijakov pa ni hotel privoliti društveni predsednik, ki je Italijan. Ta spor pa se je imel rešiti na kongresu, ki se je imel letos vršiti v Budimpešti. Zdaj pa se je začela gibati poleg Rumunov tudi učeča se mladina družih na Ogrskem živčih narodnosti, namreč gibati so se začeli tudi Nemci in Slovaki. Iz Beča se je oglasilo k društvu 150 slovaških dijakov, ki so hoteli imeti v društvu tudi svoj poseben oddelek. Predsednik ni odbil te zahteve slovaških dijakov, je popolnoma utemeljena v društvenih pravilih. V sled tega je nastal med Italijani in Madjari prepir, ker so Madjari odločno zahtevali, da morajo dijaki vseh na Ogrskem prebivajočih narodnosti veljati v društvu za Madjare, Italijani se pa niso hoteli udati tej madjarski krivični zahtevi, in tako ni prišlo do kongresa v Budimpešti, marveč se je vršil isti v Benetkah.

General Ignatijev, Čehom.

Češki poslanec Klofač se je tudi udeležil bolgarskih slavnostij pri Šipki. Pri tej priliki je prišel v dotiko in v razgovor z ruskim generalom Ignatijevom. Ko je nanesele govor tudi na Češko-Nemško vprašanje, je pripomnil Klofač generalu, da je boj z Nemci huji, nego boj s Turki, kjer ti poslednji ne jemljejo nikomur jezika in vere. Na to je začel pripovedovati Ignatijev o nekem razgovoru, katerega je imel svoj čas z bogatim bosenskim mohamedanom. Le ta da je rekel, Turki so mrtvim odsekali glave. Nemci pa, živim tržejo srca in jezik. Sicer pa je menil grof dalje, morate si Čehi sami pisati cele kronike o svojih skušnjah z višo nemško kulturo. Proti pangermanizmu morete nastopiti le s

riškem. Blizu Gorice je Solkan, kjer je živel v začetku 14. stoletja neki Peregryn kot fevdnik goriškega grofa Henrika (št. 4). Dalje se omenja Wuling, sin rajnega Friclina iz Solkana (št. 24). Tudi Orzonci so imeli v Solkanu nekoliko posestev (št. 38). V Pevmi so živeli v tem stoletju plemenitaši Oton (št. 15), Friderik (št. 24) in Pilgrin (št. 29).

V registih se omenjajo razne vasi po Brdih, kakor Biljana (št. 2, 32), Kozana (št. 27), Cerovo (št. 5, 7, 11, 35, 36), kjer so v Dolenjem Cerovem pod velikim orehom sklepali pogodbe in pisali listine, Vipolže (št. 5, 11), Medana (št. 8), Dobrova (št. 8, 23, 27), Barbana (št. 29, 33), Senožeče (št. 11), Figovica (št. 29), Lazna (št. 8) in Kozbana (št. 33). — V vznožju Brd se pa navajajo Kormin (št. 3, 4, 21, 39), Speša (št. 38), Kopriva (št. 27, 28, 38), Moša (št. 19, 36, 40) in Ločnik (št. 23).

Kar se tiče vasi po Vipavski dolini, se v registih nahajajo marsikatero zgodovinske novice o Prvačini (št. 6, 16), Vogrskem (št. 10), Mirnu (št. 14), Dornbergu (št. 39, 40), Rihenbergu (št. 1, 6), Vojovinu (št. 6), Malovščah pri Gojacob (št. 16). Sv. Križu (št. 30).

podarjanjem slovanskega stališča. Mi Slovani smo demokratje, in nočemo vršiti nasilja nikomur, braniti pa moremo svoje. Ko se sporazumemo med seboj, bomo močni in se bomo upirali pangermanizmu. Rastolmačite Čehom, je zaključil grof Ignatijev, moje pozdrave. Vi imate med seboj ljudi, ki so tudi nas učili slovanstva.

Car in cesar Viljem obiščeta papeža.

V nasprotju z raznimi oficijoznimi poročili se javlja iz Rima, da bo ruski car šele po obisku nemškega cesarja pohitel v Rim, da pa oba vladarja počastita z obiskom tudi sv. Očeta v Vatikanu. Glasom poročila je v tem oziru že vse določeno. Ob času obiska se nastanita oba v dotičnih poslaništvih ter se odtod podasta v Vatikan, kakor to zahtevajo dotični predpisi.

Macedonsko gibanje.

Dogodki zadnjih dni v Macedoniji prikazujejo Macedonsko gibanje v jako kritični luči. Ljudje, ki niso prijazni Slovanom in jih nič ne peče obupno stanje tega krščanskega ljudstva pod turškimi jarmom, bi radi označili vse to gibanje kot delo navadnih roparskih čet. Ali kdor trezno zasleduje dogodke na Balkanu, ta vidi, da stojimo pred durmi splošne ustaje, katere se ne bode dala potlačiti tako meni nič tebi nič. Ako je res, da je v Parizu živeči tajnik macedonskega odbora Delinues zagotavljal, da naraste v kratkem času število ustašev nad 10.000 mož, potem ne bode imela Turčija opraviti z navadnimi roparskimi četami, imela bo posla z ljudstvom, ki je pripravljeno, ali si izvojevati svobodo ali pa umreti. In da niso Delinujisove besede prazna govornica, pričajo zadnja poročila iz Macedonije. Po teh poročilih prikazujejo se večje ustaške čete na vseh koncih in krajih Macedonije in ni ga skoro dne, da ne bi prišlo med njimi in med turškimi vojniki do spopadov, pri katerih ostanejo čestokrat zmagovalci ustaši. Tako čitamo n. pr. danes v nekem listu, da so ustaši vzeli Turkom pri nekem spopadu celo štiri topove. Kakor, rečeno v Macedoniji Turčija nima opraviti z navadnimi roparskimi četami, ampak opraviti ima z ustajo, ki bode danes ali jutri splošna.

Domače in razne novice.

P. n. gospodom naročnikom.

Nastopili smo zadnje četrletje. Ob tej priliki prosimo naše gospode naročnike, ki se niso še odzvali z naročnino za tekoče leto, in mogoče še za prejšnja leta, da to kmalu storé. Ob enem prosimo tudi velecenjene somišljenike, da širijo naš list, ter nam pridobé še novih naročnikov. »Gorica« stane za četr let le 2 kroni.

Za „Šolski Dom“ prejelo upravnništvo: bl. g. Anton Klančič, župan v Podgori 10 K; dr. Aleksij R. Rojic, namesto venca preč. g. J. Pavlici 20 K. Predsedništvu so plačali: tvrdka Saunig in Dekleva v Gorici 10 K; Nekdo od svoje nagrade 25 K 91 h; Mat. Primožič, sodni svetnik v Tolminu 20 K;

Dalje čitamo o Štivanu pri Devinu, kjer je bil leta 1323. neki Ivan za vikarja (št. 7). Blizu Štivanja so Jamlje. V ondotni okolici blizu doberdobskega jezera je leta 1325. mirenska cerkev imela nekoliko posestev (št. 14). Ne daleč od tam v vznožju Krasa se omenjajo Tržič (Newmarcht) (št. 38), Ronki (št. 38), Vermeljan (št. 1, 38), Redipuglia (št. 38) ter Št. Peter pri Soči (sand Peter pey der Isnicz) (št. 38).

V sežanskem okraju sta vasi Matavun in Škoflje, ki sta tudi omenjeni v imenovanih registih (št. 24). Tudi nekateri kraji po severni Istri se navajajo v rečenih registih, tako v materijski občini Jelovica (št. 3), Padež (št. 3) in Hotičina (št. 4), dalje Javorje pri Podgradu (št. 38), potem pa tudi plemeniti gospodje iz Podgrada (št. 3, 9, 12, 24, 25, 29, 38), Kozljaka (št. 22), Raspora (št. 21), Momjana (št. 14, 34, 40) in Petrapilose (št. 3).

S temi vrsticami smo hoteli pokazati, kaj bi tisti, ki se zanimajo za domačo zgodovino, mogli dobiti v omenjenih registih, tiskanih v Izvestjih Muzejskega društva za Kranjsko. Kdor nima dotičnega zvezka, si ga lahko naroči, kajti celi letnik velja le dva goldinarja.

Mart. Černuta, župan v Logu 20 K; na rožnovensko nedeljo v Lokovcu zbrani duhovniki 10 K 53 vinarjev; mesto venca so darovali: Ivan Leben, kurat na Ljubuškem 10 K (toliko tudi za Alojzijevešče); Janez Rojec, kurat v Biljah 8 K; Anton Bratina, vikar v Doberdolu 10 K.

Srčna hvala!

Zadnje delo dr. Jos. Pavlice.

Ko je ležal dr. Jos. Pavlica na mrtvaškem odru izšla, je njegova knjiga: „Socijalno vprašanje“, katero je še pred poldrugim mesecem sam popravljal v Misurini v Italiji, kjer je po nasvetu zdravnikov iskal zdravja. To njegovo delo je za onim, ki je je priobčil v „Katoliškem Obzorniku“ leta 1899: „O bistvu kapitalizma“, gotovo najlepša in najpopolnejša. Knjiga je izšla v 400 iztisih. Cena, katero sem določil po stroških v tiskarni in knjigovoznici, je 30 kr. ali 60 vinarjev. Dobiva se pri upravnštvu „Primorskega lista“ v Gorici. Ako bi skupek presegele stroške, porabi se prebitek za prihodnje slovensko sirotišče.

Ker je knjiga: „Socijalno vprašanje“ lepa oporoka vsega duševnega delovanja drugega brata dr. Josipa, upam, da jo bodo prijatelji in znanci pokupili do zadnjega iztisa, da se pokrijejo stroški in ob enem opomore tudi dobremu namenu. Dr. A. P.

Te ga pa nismo vedeli. — V predzadnji številki našega lista smo omenili nekega človeka pri „Soči“, kateremu se še vedno dela skomina po šampanjcu, katerega bi bil zastoj pil, ako bi se bila slovesno otvorila Vipavska železnica. V zadnji številki „Soče“ pa piše neki A. G., da je on tisti, katerega smo omenili mi in pravi, da je njegova skomina po „šampanjcu zastoj“ opravičena. Po njegovem mnenju sta gospoda Alfred grof Coronini in dr. Gregorčič izpolnila le svojo prokletno dolžnost, ako sta kaj storila za vipavsko železnico. Glavna zasluga za to železnico pa da gre njemu. To svojo trditev dokazuje s tem, da je že l. 1889 pisal o vipavski železnici ter da je kasneje tudi neke peticije tiskal v tej zadevi. In kdo naj si upa sedaj trditi, da bi drdrala vipavska železnica proti Ajdovščini, ako bi A. G. l. 1889 o njej ne pisal in bi kasneje ne tiskal nekaj peticij o tej zadevi? Mi tega do sedaj še nismo vedeli, zato smo pa delali A. G. krivico. Ker pa stojimo na stališču: Vsakemu svoje, rečemo naj še to le: Na prešli pustni Sokolovi maskeradi postavili so G. spomenik, ne vemo za kake zasluge v Gorici. Zdej pa je prišla vrsta na Ajdovec, da postavijo na prihodnji pustni maskeradi v Ajdovščini A. G. spomenik in to v znak hvaležnosti, ker jim je priboril železnico.

Preskušnje za usposabljenje učiteljevauja na ljudskih in meščanskih šolah se bodo začele v Gorici dne 4. novembra t. l. ob 8. uri zjutraj. Prošnje treba uložiti dotični izpraševalni komisiji najkasneje do 20. t. m.

Nevarno bolan je častiti gospod Janez Marušič, vikar nabrežinski v pokoju, katerega so že dni prevideli. Bolnik šteje nad 80 let ter se priporoča v molitev.

Romanje na Sv. Goro. — Vkljub nenavadno slabemu vremenu — kajti deževalo je vso soboto od ranega jutra naprej in vso nedeljo, kakor bi iz škafalil, z majhnimi presledki — bilo je romanje kranjskih Slovencev na Sv. Goro na grob pokojnega kardinala Missie prefekto nedeljo velikansko in veličastno. Do 2000 ljudi vseh stanov in iz vseh krajev kranjske dežele, katerim so se pridružili tudi Štajerci in Primorci, posebnoma Goričani, so vkljub neprijetnemu dežju in krajevnim težavam, poromali v svetišče M. B., kjer počivajo zemeljski ostanki moža duhovnika, ki si je znal pridobiti zaupanje in spoštovanje, kakor malokateri njegovih prednikov. Njegovi nauki so obudili med Slovenci novo življenje, katero zajema moči in kreposti na njegovem grobu. Začasni grob rajnika v cerkvi, ki je bil radi mokrote, katero so romarji seboj prinesli, vsa v vodi, bil je lepo okrašen. Tužno slavnost, a ob enem vznosen in poživljajoč govor je imel dr. Janez Krek, profesor bogoslovja iz Ljubljane.

Romarji so dospeli s posebnim vlakom na goriški kolodvor ob 5. uri in 25 minut zjutraj. Od tam so šli v nepretrganih vrstah v mesto, skoz Solkan in na Sv. Goro. Vipavska železnica je dospela kasneje, ob 6. in pol in je bila prvič polna v vseh svojih kotih radi velikega števila romarjev. Iz Bohinja in sosednjih krajev so došli romarji že prejšnji dan čez Bačo in Podbrdo; drugi zopet od drugod. Ob 4. uri popoldne so bili romarji većinom že zopet v Gorici, odkodar so se odpeljali proti deveti zvečer. Vsem, ki so se udeležili tega romanja,

kakor tudi onim, ki so ga videli ali slišali o njem pripovedovati, ostane trajno v spominu. Naj bi krščanski duh, kateremu je rajni kardinal služil, zadobil po romarjih novo moč med Slovenci vseh dežel!

Potres. — V soboto zvečer ob sedmi uri in pol na večer je bil v Gorici kratek potres, ki se je prav dobro čutil.

Povodnji. — Po dolgih suhih dnevih meseca avgusta in septembra oglašil se je nekatere krate pohleven dež, a vedno v jako skopi meri. Z oktobrom je pa nastopilo jesensko deževje, ki se je nekatere krate premenilo v prave nalive. Tako je bilo prve in zadnje dni preteklega tedna, od ene do druge nedelje. V sled tega narasli so potjki in hudourniki nenavadno ter valili svoje vode v Sočo in Vipavo, ki ste prekorčili svoje bregove, prepluli rodovitno polje ter napravili obilo škode na mnogih mestih. Zopet je odšlo mnogo rolovitno zemlje iz hribov in ravani v nenasitno morje; hribi pa kažejo vedno bolj očitno svoja rebra in zemlja v ravnini se tanjša, kjer ni odplavljena.

Knjige družbe sv. Mohorja so došle, in sicer se dobe za goriške ude pri cerkveniku stolne cerkve. Opozarja se stem č. ude, da blagovolijo prinesiti s seboj letnino za prih. leto.

Bankovci po 100 K. — Z dvajsetim dnevom tekočega meseca oktobra pridejo v promet novi bankovci po 100 K. Ti bankovci bodo 15 mm daljši in 10 mm višji od sedanjih bankovci po 100 gl.

Novi voditelj c. kr. okrajnega glavarstva v Poreču. — Namesto okr. glavarja Lasciaca, ki je bil, kakor smo že poročali, imenovan za višjega policijskega svetovalca v Trstu, pride v Poreč kot voditelj tamošnjega okrajnega glavarstva c. kr. namestništveni tajnik g. Ronner.

Čuden slučaj. — Zadnjič smo omenili, da je tržaško državno pravdnništvo zaseglo vse v Trstu izhajajoče liste, ki so priobčili brzojavko c. kr. korespondenčnega urada o burni seji v ogerškem parlamentu, v kateri je poslanec Barabas nedostojno napadel vladarjevo osebo. V tej brzojavki so bili namreč navedeni doslovno nedostojni izrazi, katere je rabil poslanec Barabas. Ko je pa prišla v Trst uradna „Wiener Aberpost“ čital je tržaški državni pravdnik brzojavko c. kr. korespondenčnega urada, katero je on v tržaških listih konfisciral, v dunajskem uradnem listu doslovno natisnjeno, ne da bi jo bilo dunajsko državno pravdnništvo konfisciralo. In kaj je storil na to tržaški državni pravdnik? Izdal je do dotičnih uredništev odlok, s katerimi jim naznanja, da se mu ni zdelo umestno predložiti svojo konfiskacijo deželnemu sodišču v potrjenje in da stoji zaradi tega konfiscirani izstisi listov dotičnim uredništvom na razpolaganje. Na ta način prišla so uredništva do velikih kupov papirja, v katere so lahko zavijala sir in poper. Stroške za drugo izdajo listov pa plača. — kdo?!

Isterska železnica in burja. — Na novi isterski železnici, ki pelje ob morju od Trsta do Poreča, se je moral, posebno med Trstom in Koprjem, zaradi prehude burje večkrat ustaviti promet. Isterska trgovska zbornica se je zaradi tega pritožila pri ravnateljstvu državnih železnic. To pa je dalo trgovski zbornici razumeti, da nima pripravne posode, s katero bi se dala burja poloviti ter da ne preostaja drugega nego ustaviti na železnici promet, kadar je burja prehuda, ako se noče, da prevrne ista kak vlak v morje.

Še nekaj o Paternostovem samomoru. „Il Sole“ pove na uho laškemu podniku in „Piccolovemu“ šefredakterju dr. Preziosu: „Naj pomisli dr. Prezioso, da vdova in dve siroti vsak dan ponavljajo besede, katere je samomorilec izustil v največjem obupu. Dr. Prezioso je edini odgovoren za žalostni dogodek. Ali čuti vso infamijo svojega dela, ker je nadomestil pridnega in delavnega sotrudnika z dvema „regnicoloma“ samo radi tega, ker je bil pokojni tako nesrečen, da je znal tudi slovenski? — Pogreb je bil v četrtek ob 2. uri popoldne. Udeležba je bila velikanska; pogreba sta se udeležila tudi dr. Prezioso in „Piccolov“ odgovorni urednik Rocco. Kakor poroča „Sole“, ustavil je ta dva na vratih pokopališča neki visoki finančni uradnik z besedami: „Čudim se, da ne daste žrtvi niti sedaj miru; prosim spoštujte vsaj zadnjo željo pokojnikovo; ukazujem Vama, da se odstranita...“

Iz Istre se nam piše: Kdor želi imeti dobrega in poštenega istrskega vina, radi mu z naslovi in pojasnili postrežejo g. G. Grašič v Bernu pri Pazinu, g. Slo-

kovič v Sv. Petru pri Pazinu, g. Gržetič, župnik v Tinjanu ali g. S. Defar, učelnik v Tinjanu pri Pazinu. Ti gotovo poznajo istrske trpine, ki imajo dobro in pošteno vino. — Italijanska stranka rabi vsa mogoča sredstva, da ovira in ruši delovanje rodoljubne duhovščine in narodnih pravkov. Saj je znano delovanje Krstičevo in njegovih somišljenikov, kakor je n. pr. Venceslav Chrismanich recte Krizmanič.

Štrajk v kamnolomih. — Delavci v kamnolomih v tržaški okolici štrajkajo že dva tedna. Večina lastnikov kamnolomov se je prepričala, da so bile zahteve delavcev povsem upravičene, in radi tega je že drugi dan štrajka 10 lastnikov dovolilo, kar so zahtevali delavci, samo trije še ne. Značilno na tem štrajku je, da ga ne vodijo soc. demokrati, temveč da so si delavci izbrali sami iz sobe odbor, ki vodi vso akcijo.

Kako se pri nas spoštujejo pogodbe. — Pod tem naslovom piše „Naša Sloga“: Naša vojna mornarica sklenila je z ladjedelnico „Stabilimento tecnico triestino“ pogodbo, vsled katere ne sme pri izdelovanju novih vojnih ladij rabiti delavcev iz tujih držav. Zdaj delajo tam okolnico od 10.600 ton. Pri tem delu dela eden tržaški tehnik po imenu Danielli in jeden sam puljski po imenu Gorup. Vsi drugi so italijanski državljani. Zdaj prišel je pa poleg še jeden Prus. Ko se je pogodba za izdelovanje oklopnice sklepala, je prejelo ravnateljstvo zavoda več načrtov, ki so bili vsi izdelani s heliogravuro. Inženjer Kellner, ki se nahaja danes na zabavnem potovanju, delal je toliko časa, dokler ni dosegel, da mu je vojna mornarica izposodila originalne načrte na platno. Poleg tega pa je naročil tajno drugim, da mu izdelajo še druge originalne načrte na platno. Seveda je priporočil vsem onim, kojim je dal izdelovati take originalne načrte na platno, največjo tajnost. Ali odvisno je vendar od njih diskretnosti, da li bodo to tajnost obdržali za-se, ali pa tudi ne. Med temi ljudmi se nahaja namreč tudi neki Diminich, ki je bil radi vohunstva že obsojen. Na podlagi teh novih načrtov zamoglo se je reproducirati heliogravur, kolikor se jih je hotelo. Pa kakor da bi to ne zadostovalo, Kellner je posnel vse osnove nove oklopnice ter jih posodil svojemu prijatelju Knitorju, ki je na podlagi teh izložil slike nove popolnoma oborožene oklopnice. Kako da dalje spoštuje ta zavod pogodbo z vojno mornarico, dokazuje dejstvo, da je te dni z izgovorom da ni dela, odpustil iz dela 30 tržaških delavcev, dočim je obdržal pri delu nad 50 ptujcev.

Čevljarji, učitelji v Istri. — V Sv. Vitalu, oddelek višnjanske občine, v okraju, kjer stanujejo izključno le Hrvatje, podučuje zdaj otroke, ker nimajo tam šole, neki čevljar Crivicchia, to pa seveda v italijanskem jeziku. Tamošnje občinsko glavarstvo, ki se nahaja zdaj v rokah Italijanov, k vsemu temu molči in mogoče, da isto Crivicchia celo denarno podpira, saj velja tu poitalijančiti hrvaško dečo, napraviti iz nje janičare, ki bodo, ko dorastejo, v prvih vrstah in najljubtejši se bodo borili za italijansko stvar proti lastnim bratom Hrvatom. Mi seveda se ne čudimo višnjanskemu občinskemu glavarstvu, ako ono k temu molči, ampak čudimo se šolskim oblastnikom, ki kaj takega trpe. Bili so slučajji, ko so ravno v istem okraju duhovniki iz zgolj krščanske ljubezni podučevali otroke hrvaških starišev v hrvaškem jeziku in sicer zastopaj, ker ni bilo v dotičnem okraju nobene šole. Ali bila je tu na nogah koj c. kr. šolska oblast ter prepovedala duhovniku tak poduk. In vendar mislimo, da je naš duhovnik celo v očeh „liberalcev“ vsaj toliko vreden, kakor kak čevljar. Pri c. kr. šolski oblasti v Istri pa se zdi, da temu ni tako. Ali pa je mogoče res, da nalaga trozveza naši državi dolžnost, da poitalijančuje istrske Hrvatje. To je že drugi slučaj, kjer je čevljar podučeval v Istri hrvaške kmečke otroke, kakor da bi bil on kak nastavljeni vaški učitelj seveda v italijanskem jeziku. Tam v Lakovem na Labinščini podučeval je tudi neki čevljar Opasič, kakor rečeno, vaške otroke z namenom jih poitalijančiti. Da je imel ta človek popolnoma zmožnost za to, naj dokaže ta-le dogodbica. Prišel je c. kr. uradnik po uradnem postu v Labinj. Znano je, da je labinjska gospoda neizročeno vneta za blaženo Italijo ter da tega nikomur ne prikriva. Omenjeni c. kr. uradnik je pa bil tej gospodi znan, kakor ji je bilo tudi znano njegovo politično mišljenje. Da bi ga nekoliko podražila, nadražila je nekega čevljarja, da je prišel v kavarno, kjer se je nahajal dotični uradnik, in tu je začel čevljar kakor zbesnel upiti: Viva Italia, terra santa! Pri teh besedah vrgel se je na tla ter začel poljubovati opljuvana in umazana tla kavarne. Seve da je mož

litični mučenik ter dobil nekaj dni zapora. Ali to ga ni vendar nič zmotilo, da ni postal par let kasneje italijanski vaški učitelj v Lakovem na Labinščini, kjer ga je dotični uradnik, katerega je tje pripeljal uradniška dolžnost, kot takega našel, ne da bi ga bila c. kr. šolska oblast v tem poslu motila, ko je pripravljal mesto čevljev iz hrvaških otrok janičarje za Italijo, terro santo.

Laško odlikovanje. — Post. Polesini je prejel od laškega ministra za zunanje posle Prinettijsko pismo, v katerem naznanja gospod laški minister gospodu isterskemu laškemu poslancu, da mu je laški kralj podelil odlikovanje komendatorja kraljevega reda italijanske krone. „Siamo tutti d'una sola famiglia.“ Dolgi jeziki pravijo, da vlada na Primorskem ni še nikdar nasprotovala Lahom, a da ni tudi še nikdar podpirala Slovanov v borbi proti laškemu nasilju. „Oj le naprej, dokler je še...“

Slika dr. Frana Prešerna. — Ravnokar začelo je založništvo te slike našega pesnika velikana z razpošiljanjem iste. Slika, ki je umetniško dovršena, napravil je gospod Alojzij Šubic, akademski slikar v Celju, po edinem pravem originalu, ki je sedaj v posesti gospoda ravnatelja Levca v Ljubljani.

Sneg je padeł na Kamniških in sosednih planinah.

Žalosten pojav nezavednosti. — Umrła je v starosti 79 let gospodična Marija Gašparič, sestra ranjega hrvaškega škofa Gašpariča. Zapustila je precejšnje premoženje; glavni dedič je „kranjska hranilnica“, ki dobi kakih 60.000 K v namen, da pospešuje s tem denarjem nemško šolstvo v Ljubljani. Elizabetna otroška bolnica dobi 6000 K, ljubljanski reveži 100 K.

Pravi kandidat za slovensko ljudstvo. — V mariborskem okraju kandidirajo spodnještajski Slovenci kmečkega posestnika Janeza Roškarija. Na shodu pri sv. Barbari pri Mariboru je kandidat Roškar dejal volilcem v svojem govoru: „Kdor se ogiblje duhovnikov, cerkve, tega se ogibajte tudi vi; kdor pa še ima kaj ljubezni do Boga v svojem srcu, tega pridobite. Borimo se za pravično stvar, zato je z nami Bog. Če zmagata slaba stranka, bodo poslanci slabi in slabe postave. Tako bomo še na slabšem kokor sedaj. Zato bodimo jedini! Dolžnost je, da gre vsakdo volit; naj se nikdo ne izgovarja. Ako bomo verni, trdni v svojem prepričanju, potem mora naša sveta stvar napredovati in zmagati.“ — Tako bi morali govoriti vsi, ki se potegujejo za zaupanje slovenskega ljudstva.

Deželnozbornske novice na Štajerskem. — „Slovenski Gospodar“ pravi, da se hočejo pri sedanjih deželnozbornskih volitvah Nemci vreči na mariborski volilni okraj z vso silo. Že pri zadnjih deželnozbornskih volitvah je zmagal slovenski kandidat v tem okraju le z majhno večino glasov.

Ženska aktivna volilna pravica. — „Grazer Tagblatt“ piše, da imajo na Štajerskem pri deželnozbornskih volitvah ženske pravico osebno voliti.

Mestno gospodarstvo v Celju. — V zadnji seji občinskega sveta mesta Celje so mestni očetje za šulferajnsko šolo v Šoštanjcu dovolili 500 K podpore. Tako se zapravlja denar mestnih davkoplačevalcev; mesto je vse v dolgovich, beračija na vseh koncih in krajih, po drugi strani pa se meče denar za stvari, od katerih nima mesto prav nič. To je sama baharija mestnih očetov, ki si hočejo pridobiti ime velikih podpirateljev nemške stvari po slovenskih krajih. Tuj denar mečejo brez skrbi, da bi pa posegli v svoj mošnjček, tega ti mečeni ne storé.

Grozna nesreča. — Blizu postaje Kindberg na Gor. Štajerskem je šla pred kratkim neka pestunja s petletnim otrokom preko železniške proge v hipu, ko je bil prehod že zaprt radi bližajočega se tovrnega vlaka. Ko sta bila sredi proge, pridrvi vlak in podere oba na tla in gre preko nju. Otrok je bil na mestu mrtev, pestunja pa je umrla v malo urah.

Deželnozbornske volitve na Koroškem. — Prihodnje volitve utegnejo prinesiti Slovincem žalostno presenečenje. Koroški Slovenci so imeli dosedaj v dež. zboru tri poslance. Gotova stvar je, da pade naš poslanec Grafenauer v Ziljski dolini; v velikovškem okraju pa, kjer sta dosedaj bila poslanca župnik Einspier in posestnik Muri, nameravajo namestu slednjega kandidirati duhovna Podgorca, izključeno skoro gotovo ni, da bi Slovenci izgubili še oba velikovška mandata. Tužni Korotan!

Veliki požar. — Tovarna po-

zvečer je pričela goreti v Trebnjem tovarna za parkete trgovca Goljevšček-a iz Gorice. Ogenj se je razširil v no-tranjam in je s tako silo udaril iz pošlopja, da se je precej videlo, da je s suhim lesom napolnjena tovarna izgubljena. Ko je prišel ob 1/2 10. uri vlak iz Ljubljane, je gorelo z velikanskim plamenom, tako da je bilo na kolodvoru svetlo kot po dnevi. Zgorelo je tudi narajenih parket za več vagonov. Požarne brambe iz Trebnjega, Vel. Loke in Mirne peči so neutrudljivo delale, da so ogenj omejile in obvarovale velike zaloge lesa. Škoda je velika, a posestnik je zavarovan.

Novi člani gospodske zbornice. — Nemški listi pišejo, da se v kratkem pokliče v gospodsko zbornico 16 novih članov.

Hinko Sirovatka, vodja hrvaških krščanskih socijalcev, je bil v petek obsojen zaradi izgrediv zoper Srbe na šest mesečno ječo.

Domobranski minister fem. graf Welserheimb je praznoval v nedeljo 50 letnico svojega službovanja.

Izselevanja v Ameriko. — Z žalostjo čitamo skoro vsaki dan v listih, kako da se naše slovenske ljudstvo čim dalje izseluje iz svoje domovine ter si gre iskat sreče v daljno in nepoznano Ameriko. Tako se je odpeljalo z ljubljanskega kolodvora v Ameriko v dveh dneh 183 oseb. Naše ljudstvo se izseluje v Ameriko, ptujci pa silijo v naše dežele ter se v njih navadno tudi dobro okoristijo. To so pač za vsakega Slovenca skrajno neprijetne prikazni.

Statistika madjarizacije. — Ogrsko ministerstvo za notranje stvari je razposlalo podrejenim oblastim popis imen ki so se madjarizirala v prvi polovici leta 1902. Teh imen je 2148. Madjarizatoriji izbirajo sama korenita imena, kakor: Asztalos, Meszaros, Cakrasz, Kovasz itd. Ali zveni to po — madjarski! Najbolj iščejo madjarizacijo imena: Blau, Braun, Weiss, Kohn. Tako je n. pr. samo v enem mesecu 95 Kohnov dobilo madjarska imena. Da li so s tem res postali Madjari ti — Židje?

Poneverjenje. — Listi poročajo, da so prišli na sled velikanskim poneverjenjem, ki so se izvršila pri posojilnici in hranilnici sv. Vavla v Pragi. Ta poneverjenja znašajo baje nad 3.000.000 K. Kazensko sodišče je zaprlo več oseb, ki so zakrivila ta poneverjenja.

Petleten fantič je ustrelil na svojo mater. — V vasi Malo Poričje pri Nahodu na Češkem se je igral 5-leten deček mesarja Seidla z nabasanim samokresom, ki si ga je kupil njegov starejši brat. Nakrat se je sprožil samokres in dečkova mati, v nogo težko ranjena, se je zgrudila na tla.

Največje cerkve. — Največja cerkev na svetu je sv. Petra v Rimu, v katero more priti 54.000 ljudi. Cerkev v Milanu je za 37.000 ljudi, cerkev sv. Pavla v Rimu za 32.000, dom v Kolinu ob Renu za 30.000, cerkev sv. Pavla v Londonu in cerkev v Bolonji za 25.000, mešaja sv. Sofije v Carigradu za 23.000, cerkev sv. Ivana Lateranskega za 22.000, Notre Dame v Parizu za 21.000, cerkev v New-Yorku za 17.500, cerkev v Pizi in cerkev sv. Štefana za 12.000, cerkev sv. Dominika v Bologni za 11.400 in cerkev v Monakovem za 11.000.

Bestija v človeku. — V Albertirszu so dobili morilko 78-letnega stotnika v p. Kolomana Horvatha, njegovo oskrbnico Julijano Ando. Priznala je svoj čin ter izpovedala, da je vzela ves denar in vrednostne papirje. Skoraj vse je dala morilka nekemu svojemu sorodniku za pogrebne stroške, umrl mu je namreč otrok. Poleg tega pa je izpovedala tudi, da je umorila preteklo leto desetletno deklico, izrabila jo je s semnja v vinograd ter ji je tam odsekala glavo. Na vprašanje, zakaj je umorila otroka, je odgovorila, da je imela pri tem veselje in užitek.

Lov na poštl. — Na pošto v nekem dolenskem kraju je zvečer pribežal navadni poljski zajec, o katerem pa poštar ni vedel, kaj da je. Slišal je namreč le šum. Ko so na njegov klic prihitali oboroženi možje iz bližnje krčme ter oprezno odprli vrata, ki jih je prej za seboj varno zaprl poštar, uzrli so dolgo-uhu pošast pod mizo ter videli, da je le plahi zajec. Živalica je kmalu podlegla udarcem osramočenih strahopetcev.

Kozel za vrtnarja. — Največji bančnih zavodov v Čikagi je prišel na res amerikanoski misel, sprejeti v službo ponarejevalca denarjev in vrednostnih listin, da ž njegovo pomočjo — druge razkinka. Banka je ponudila ponarejalcu Karolu Becker visoko letno plačo, ako vstopi v njeno službo. Njegovo opravilo

bode preiskovanje sumljivih bankovcev in čekov. Becker v kratkem zapusti kaznilnico St. Kventin v Kaliforniji kjer je odsedel petletno kazen. Vse banke se vesele tega, ker so se bale, da jih bode slepar zopet redoma sleparil. Res ameri-kansko!

14 deklic je zgorelo. — V Talešču v Besarabiji se bruhnil v dekliški šoli ogenj ter se je s tako hitrostjo razširil, da je 14 šolaric ostalo v plamenih.

Število nad 100 let starih ljudi l. 1870. — Glasom Solavillesove statistike je živeło l. 1870 v Evropi 62.505 nad 100 let starih ljudi. Razmeroma je živeło največ teh ljudi na Ruskem.

Drago „kurje oko“. — Nekega dne je bil pozvan znameniti kirurg Nélaton v stanovanje nekega bogataša. Kirurg se je požuril k bogatašu s svojimi „aparati“. Bogataš mu, prišedešmu v sobo, pomoli svojo nogo in reče: „Tu imam kurje oko, ki mi dela mnoge preglavice; jaz se popolnoma udam Vam in želim, da me rešite kurjega očesa“. Nélaton je, ne da bi kaj rekel, prijel za nogo in odrezal kurje oko. Jedva je prišel na to domu, je napisal račun in ga poslal bolniku: „Za eno operacijo... 6000 frankov“. in bogataš je premišljal, kako bi se izvil, da ne bi toliko plačal, a Nélaton ni odnehal, rekoč, da kirurg ni „operatér kurjih oces“. In tako je imel bogataš čast, plačati šest tisoč frankov.

Sedem novih železnic v Srbiji. — Inženjer Lavallé zadobil je od srbske vlade dovoljenje da zgradi v Srbiji sedem kratkih železnic, ki bodo skupaj 1200 km dolge.

Ruske nagrade za slovanske zgodovinarje. — Petrogradsko slovansko podporno društvo je razpisalo za pisačelje slovanskih zgodovinpisov nagrade in sicer za spisovanje zgodovine o Hrvatih in Slovencih 1000 rubljev, za zgodovino Slovencev 500 rubljev, za celokupno zgodovino vseh Slovanov pa je razpisana nagrada 3000 rubljev.

Delavci na Japonskem. — V Jap-panu ima vsak delavec napis na svojem pokrivalu o stroki, s katero se bavi in ime svojega gospodarja.

Narodno gospodarstvo.

Ali je treba kopati svinje?

Malokateri živali je negovanje kože tako v korist kakor svinjadi. Ta žival sama hrepeni po kopanju, zato se zvali v vsako lužo, ki jo dobi. In tudi drgne se in čoha, kjer le more. Kako dobro stori svinji ali prašiču čiščenje kože, pokaže se, ako jo praskaš ali drgneš. Ni torej dvoma, da je mnogo izgub pri prašičih pripisati samo zanemarjenju kože. Vendar je že nekaj starega, da se z nobeno živalijo tako po mačehno ne ravna kakor s prašiči, dasi je njih meso jako dobrodošlo. Prašičem se odkazuje za bi-vanje najslabši prostor; vsak umazan kot je dober, kjer se komaj gibajo, kar je zelo krivično. Tudi se pušča, da leže v močvirju nesnage in v okuženem zraku. O negovanju kože pa že celo ni govora. Ali je čudo, da tako zanemarjena svinjad gine in da je v nji največ slučajev živinske bolezni?

Nekateri ljudje so mnenja, da svinja, čim manje se giblje, tembolje uspeva. Ta nazor velja samo do neke meje. Ako pa tako počivanje in ticanje živali škoduje, tedaj pa gotovo ne uspeva. Ali seveda ne moremo gledati v organizem živali, da bi videli, na čem boluje žival, zato je naša dolžnost sploh odstranjevati vse uzroke bolezni. K temu pa spada v prvi vrsti čiščenje in gojitev kože in pa primerno kretanje živali. Ako želimo uspešno gojiti žival, moramo slediti njenemu prirodnemu nagonu in ga podpirati.

V prvi vrsti treba priskrbeti živali priložnost za kopanje, najbolje mali tomun. Najboljša voda za kopanje je postana voda. Ako je vreme toplo, je dovolj, da se prašiči primerno gibljejo, ako je pa vreme hladno, je bolje, da se osuše in se jih odrgne s slamo. Kopanje pa ne sme trajati čez 20 minut. Po kopanju se pojavi pri živali velika lakota, potem pa tudi izvrstno prebavajo in tako se dvakrat in trikrat nadomesti ono, kar bi se slučajno „potrosilo“ za kopanje. Kar pa je največ vredno: skopana žival redkokedaj oboli ali pogine. Angleži že običajno kopljejo svoje svinje in prešiče in sicer po leti v hladni, po zimi pa v topli vodi. Uspeh je vedno nenavadno ugoden. Kjer pa ni mogoče napraviti svinjam kopališča, naj se jih vsaj poliva in drgne s slamo in to vsaki dan. Vsak razumen svinjerejec bi moral uvaževati ta načela in jih izvajati, kolikor le mogoče, ker ta trud poplača obilo korist, ki jo ima od tega svinjerejec.

Loterijske številke.

11. oktobra.

Dunaj 19 83 64 57 22
 Grac 24 45 76 90 73

Razpis službe

občinskega tajnika.

Podpisano županstvo razpisuje službo občinskega tajnika z letno plačlo 900 kron in primernim stanovanjem. Prošnje z dokazili zmožnosti za to službo je vložiti pri podpisnem do konec tega meseca. Zahteva se znanje slovenskega, italijanskega in nemškega jezika v govoru in pisavi.

Županstvo v Kanalu,

dne 8. oktobra 1902

M. Zega,
župan.

Romarjem na Sv. Goro
kakor tudi slavnemu
občinstvu v obče se
najljubšeje priporoča

kavarna „Central“ v Gorici

na Travniku tik cerkve
sv. Ignacija. Lastnik je
Filin Pečenko iz Ribem-
berga. Na razpolago ima
nad 100 časopisov, kava
in likerji najboljši, pos-
trežba točna, čistoba
izgledna, cene so ka-
kor v drugih kavarnah.

V mirodilnicah

ANTON MAZZOLI

Gorica,

Gosposka ulica in tekališče G. Verdi se prodaja

vse kemično čiste pridelke za uravnanje vina, kakor tudi kadeča žveplena kislina za čiščenje vinske posode, namreč: sode, čebre itd. itd.

Priden hlapec

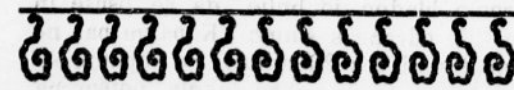
se sprejme v kavarni „Central“ v Gorici

Pisarniške in šolske potrebščine, raznovrstni papirnati stvori

po najnižjih konkurenčnih cenah:

- Molitvene knjige . . . od — 24 v navgor
 - Žepni nožiči — 50 „ „
 - Mošnički za denar . . . — 20 „ „
 - Tobačnice in smodčnice . . — 80 „ „
 - Zavitki, kuverte 100 . . . — 50 „ „
 - Papir: pisemski 100 pol . . . — 60 „ „
 - „ uraden bel 1000 pol . . . 6— „ „
 - „ za maslo ovijati kilo . . . 1.40 „ „
 - „ za cigarete 100 snop . . . 2.20 „ „
 - Posetnice s tiskom 100 . . . 1.20 „ „
- Tiskovine za duhovnije in županije po ceni „Narodne tiskarne“ v Gorici. — P. s. Za povoljno postrežbo treba v naročilu navesti približno cezo. ltd. itd.

V Gorici G. LIKAR,
sredi Semeniške ulice proti Placuti 10.

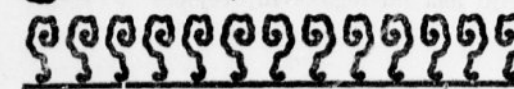

Velika zaloga
gotovih oblek

vsake vrste in vsake mere. !!! Brez konkurence !!!

ANTON KRUSIČ,
trgovec in krojaški mojster

v Gorici, Vrtna ulica št. 26.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih, dal-matinskih in isterskih v no gradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštna.

Krojaška mojstra
Čufer & Bajt
v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji, izdelujeta vsakovrstne obleke za moške po meri, bodisi fine ali pa priproste. Priporočata se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini in učencem srednjih in ljudskih šol za obilna naročila.

Prodajalnico jestvin.

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo
V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mlina v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače na primer: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goršice (Senf.) Ciril-Metodevo kavo in Ciril-Metodove užigalice. — V zalogi se dobé tudi testenine trdke Žnidaršič & Valenčič v Ilirski Bistrici, ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem
Josip Kutin,
trgovec v Semeniški ulici h. št. 1
(v lastni hiši.)

Anton Fon,
klobučar in gostlničar,
Semeniška ulica št. 6,
ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov ter toči v svoji krčmi pristna domača vina in postreže tudi z jako ukusnimi jedili.

Ivan Bednařik
priporoča svojo
knjigoveznicu
v Gorici
ulica Vetturini št. 3.

Za vsakega nekaj!!

dobi se v zalogi trdke
I. Zornik, — Gorica
Gosposka ulica št. 7,
prva in edina slovenska trgovina za modno blago.

Najboljše, največje in najcenejše skladišče vsakovrstnega perila, srajc za hribolazce in kolesarje vsake velikosti, jopice za telovadce, krasnih kravat v vsakem slogu, nogavice, rokavice, životnikov (modercev), solčnikov, pihalk, dežnikov, blusen, spodnjih kril, divnih okras-kov za obleke, svil za obleke in bluse, vsih potrebščin za vezenje. Priporočevalno najboljše kupovališče za g. šivilje iz krojače. Naročila za izdelovanje perila (za gospode) in modercev po vsaki meri in zahtevi izvršujejo se točno.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem
Konjedic & Zajec
Gorica, pred nadškočjo hiš. št. 11.

Za čas stavbe priporoča vse stavbne potrebščine, kakor: cement, stavbne nositelje, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cevi za stranišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih tovarn. Opozarja na svojo bogato izber kuhinjskega in hišnega orodja dob rezprimerno nizkih cenah.

Edina zaloga stavbenih nositeljev v Gorici.
Pocinkana žica sa vinograde po jako znižanih cenah!

Pozor!
Eno kroso nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove avstro-egrske blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani
Dunajska cesta št. 15 v Medjatovi hiši v prtiličju

vzprejema zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in poljskih pridelkov proti požarni škodi, kakor tudi zvonov proti poškodbi.

Pojasnila daje in vzprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice v prtiličju Medjatove hiše na Dunajski cesti v Ljubljani, a tudi po slovenskih deželah nastavljeni poverjeniki.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“ je edina slovenska zavarovalnica. Zavaruje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

ROJAKI! Zavarujte svoje imetje pri domačem zavodu!

Peter Drašček,
trgovec jedilnega blaga v Gorici,
Stolna ulica št. 2.

Priporoča se p. n. občinstvu v Gorici in z dežele. Prodaja kavino primeso, sladkor, milo, slanino, riž, maslo surovo in kuhano, olje, moko iz Majdičevih mlinov in vse jestvine.

Zaloga žveplenk
sv. Cirila in Metoda.

Fani Drašček,
zaloga šivalnih strojev v Gorici
Stolna ulica št. 2.

Prodaja stroje tudi na tedenske ali mesečne obroke. Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše, kakovosti Priporoča se slav. občinstvu.

TISKA:

Časopise
Knjige
Diplome
Trgovske račune
Cenike
Vabila za veselice
Pisma s firmo
Razne etikete
i. t. d.

NARODNA = TISKARNA
v GORICI

prevzema vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela in izvršuje v moderni in okusni obliki po tako nizkih cenah da se ne boji nikake konkurence.

TISKA:

Tisk. za duhovnije
Plakate
Sprejemnice
Računske sklepe
Pobotnice
Razne posetnice
Poročnice
Osmrtnice
i. t. d.